

Handelshögskolan
VID GÖTEBORGS UNIVERSITET

Goodwill

– den nya regleringen

Handelshögskolan VT 2005

Magisteruppsats Redovisning och Finansiering,
Externredovisning och företagsanalys

Handledare:
Stefan Schiller

Författare:
Josefina Eklund 800316
Marcus Westman 810226

Sammanfattning

Examensarbete i företagsekonomi, Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet, Externredovisning och Företagsanalys, Magisteruppsats VT 2005

Författare: Josefina Eklund och Marcus Westman

Handledare: Stefan Schiller

Titel: Goodwill –den nya regleringen

Bakgrund och problem: Goodwill har alltid varit ett intensivt debatterat ämne, och det har länge diskuterats hur redovisningen av posten skall ske. Frågan är än idag högst aktuell, då noterade koncerner i EU:s medlemsländer från januari 2005 skall redovisa efter IFRS 3. Det innebär att goodwill inte längre får avskrivas, utan istället kommer att prövas för nedskrivning varje år, eller oftare vid behov. Trots införandet av standarden finns det fortfarande en mängd åsikter om hur goodwillposten skall hanteras. Uppsatsen har som utgångspunkt att utifrån revisorers perspektiv diskutera goodwillkaraktärens påverkan på redovisningen vid införandet av IFRS 3.

Syfte: Syftet med denna uppsats är att öka förståelsen för hur goodwill skall hanteras och ur ett revisorsperspektiv illustrera hur synen på goodwillposten förändrats samt vilka effekter detta ger på redovisningen.

Metod: Uppsatsen är genomförd med en kvalitativ undersökningsmetod. Personliga intervjuer har genomförts med revisorer som är specialiserade inom IFRS, och de har legat till grund för att besvara vår problemformulering. Intervjuerna utformades med en låg grad av standardisering och strukturering, för att ge respondenterna utrymme till egna reflektioner och åsikter. Vi har kommit fram till slutsatsen med hjälp av den induktiva metoden, vilket innebär att vi dragit slutsatser utifrån empirin.

Resultat och slutsatser: Goodwill är till sin natur en svårvärderad post, och kommer så att fortsätta vara även efter införandet av IFRS 3. Däremot innebär de högre kraven på identifiering och separering att goodwillposten minskar. En liten goodwillpost leder till en mer öppen redovisning. Det innebär också att revisorn får en viktig roll i granskningen av värderingsfrågor. Kraven på impairment testing kommer även att bidra till att resultaten kan utsättas för större fluktuationer. Ytterligare en aspekt den nya goodwillregleringen medför är den ökade jämförbarheten i egenskap av att alla EU länder arbetar efter samma standarder, samt att den nya goodwillregleringen ligger i linje med redovisningen av goodwill i USA.

Förkortningar

EU	Europeiska Unionen
IAS	International Accounting Standards
IASC	International Accounting Standard Committee
IASB	International Accounting Standard Board
IFRS	International Financial Reporting Standards
FAR	Föreningen Auktoriserade Revisorer
FAS	Financial Accounting Standards
FASB	Financial Accounting Standard Board
RR	Redovisningsrådets rekommendationer
US GAAP	United States Generally Accepted Accounting Principles
ÅRL	Årsredovisningslagen

Innehållsförteckning

1 INLEDNING	6
1.1 BAKGRUND	6
1.2 PROBLEMDISKUSSION	7
1.3 PROBLEMFÖRMULERING	8
1.4 SYFTE	9
1.5 AVGRÄNSNINGAR	9
1.6 DISPOSITION	9
2 METOD.....	10
2.1 TILLVÄGAGÅNGSSÄTT	10
2.2 UNDERSÖKNINGSMETOD	10
2.3 SLUTSATS UTFRÅN INDUKTIVA METODEN	11
2.4 DATAINSAMLING	12
2.4.1 Primärdata	12
2.4.2 Sekundärdata	12
2.5 INTERVJUER	13
2.5.1 Intervjufrågor	14
2.5.2 Val av respondenter	15
2.5.3 Tillvägagångssätt	15
2.6 GILTIGHETSANSPRÅK	16
2.6.1 Validitet	16
2.6.2 Reliabilitet	16
2.7 SAMMANFATTNING	16
3 TEORETISK REFERENS RAM.....	17
3.1 REVISORNS ROLL OCH ARBETSPUPPGIFTER	17
3.2 KVALITATIVA EGENSKAPER	18
3.2.1 Relevans	19
3.2.2 Tillförlitlighet	19
3.2.3 Validitet	19
3.2.4 Verifierbarhet	20
3.2.5 Jämförbarhet	20
3.2.6 Kostnad och nytta	20
3.3 ÅRL	20
3.4 REDOVISNINGSRÅDETS REKOMMENDATIONER	21
3.4.1 RR 1:00 - Koncernredovisning	21
3.4.2 RR 15 – Immateriella tillgångar	22
3.4.3 RR 17 - Nedskrivningar	22
3.5 IASB	23
3.6 IFRS 3	23
3.6.1 Bakgrund till IFRS 3 och dess reglering av goodwill	24
3.6.2 Tillämpning av IFRS 3	24
3.7 GOODWILLREDOVISNING	25
3.7.1 IAS 36, Impairment Testing	26
3.7.2 IAS 38, Intangible Assets	27

4 EMPIRI.....	29
4.1 RESPONDENTER	29
4.2 GOODWILL	29
4.2.1 Tolkning av goodwill	29
4.2.2 Revisorernas syn på redovisningen av goodwill.....	31
4.3 IFRS 3 OCH GOODWILLENS NYA KARAKTÄR.....	33
4.3.1 Kostnad - Nyttan	33
4.3.2 Relevans- Tillförlitlighet.....	34
4.3.3 Praktisk innebörd av goodwillregleringen.....	34
4.4 REVISORNS ROLL	36
4.4.1 Revisorns roll vid införandet av IFRS 3.....	36
4.4.2 Motsättningar mellan företagsledningen och revisorn.....	37
4.4.3 Resultatpåverkan.....	38
4.5 SAMMANFATTNING	38
5 ANALYS	39
5.1 GOODWILL	39
5.1.1 Ekonomisk livslängd	39
5.2 PRAKTISK INNEBÖRD AV DEN NYA GOODWILLREGLERINGEN	40
5.2.1 Identifiering.....	41
5.2.2 Nedskrivning	42
5.2.3 Kostnad – Nyttan.....	42
5.3 REVISORNS ROLL	43
5.3.1 Resultatpåverkan.....	43
5.4 SAMMANFATTNING	44
6 SLUTSATS OCH DISKUSSION.....	45
6.1 FÖRSLAG TILL FORTSATT FORSKNING	47
KÄLLFÖRTECKNING.....	48
LITTERATUR.....	48
ARTIKLAR	49
INTERNET	50
ÖVRIGT MATERIAL.....	51
PERSONLIGA INTERVJUER.....	51
BILAGA 1 INTERVJUGUIDE.....	52

FIGURFÖRTECKNING

Figur 1.1	<i>Uppsatsens disposition.....</i>	9
Figur 2.1	<i>Intervjuer.....</i>	14
Figur 3.1	<i>Revisorns arbetsgång.....</i>	18
Figur 3.2	<i>Förändringar i IFRS 3.....</i>	24
Figur 3.3	<i>Exempel Immateriella tillgångar.....</i>	26
Figur 3.4	<i>Sammanfattning ÅRL, RR och IASB.....</i>	28

1 Inledning

I detta kapitel presenteras uppsatsens problemområde. Bakgrunden till ämnet beskrivs, och därefter förs en problemdiskussion som mynnar ut i problemformuleringen. Syftet och uppsatsens avgränsningar preciseras, och därefter visas uppsatsens disposition.

1.1 Bakgrund

Från och med den 1 januari 2005 skall alla noterade koncerner inom EU ha konverterat till IFRS, *International Financial Reporting Standards*. Standarderna ges ut av IASB, *International Accounting Standard Board*, som verkar för att uppnå en internationell enhetlig redovisningspraxis (Epstein, 2005). Detta innebär mer specificerade krav på redovisningen i form striktare reglering och mer upplysningar.

En av förändringarna tillämpandet av IFRS medför är införandet av IFRS 3, *Business Combinations*, som innebär stora skillnader i redovisningen av företagsförvärv. Ett viktigt motiv med IFRS 3 är att göra en anpassning till motsvarande regler för koncernredovisning i USA, FAS 141, *Business Combinations*, och FAS 142, *Goodwill and Other Intangibles*. Detta skapar likartade redovisningsstandarder för hela världen vilket leder till att företag kan arbeta efter lika villkor vid företagsförvärv. Införandet av IFRS 3 innebär att avskrivning av goodwill och vissa andra immateriella tillgångar med obestämbar ekonomisk livslängd inte längre får göras. Istället införs krav på löpande prövning av bokförda värden, s.k. *impairment testing*. Dessa test sker minst årligen, eller vid behov, i enhet med IAS 36, *Impairment Testing*. IFRS 3 ställer också krav på att identifierbara immateriella tillgångar separeras från goodwill. Detta leder till ett reducerat goodwillbelopp, och kan bli väsentligt lägre än tidigare. De immateriella tillgångarna skrivs av i enhet med den omarbetade versionen av IAS 38, *Intangible Assets* (Deloitte, 2004).

Effekten av att goodwill inte längre får skrivas av kan leda till den felaktiga uppfattningen att man slipper kostnaden för avskrivningar. Även fast avskrivningen har förbjudits på goodwill kan denna kostnad uppkomma i form av avskrivning av separerade immateriella tillgångar (Nilsson, 2005). Sannolikt är dock att resultaten kommer att höjas, förutsatt att företag efter *impairment testing* kan behålla sin goodwillpost på samma nivå.

En artikel skriven av Barney Jopson (2005) där en undersökning av 27 större företag i Storbritannien genomförts, visar på att IFRS påverkat dessa företag positivt med en resultatökning av 12 procent. Artikeln visar också att då avskrivningen av goodwill läggs tillbaka så har resultatet stigit med 25 procent. Detta visar tydligt på att IFRS 3 kommer att ha effekter på företagets redovisade resultat. För aktieköparna kommer detta att innebära en högre komplexitet när man skall tyda de nya redovisningsreglerna.

Frågan om de nya redovisningsreglerna har också väckt en stor debatt bland analytikerna. I och med att den redovisade vinsten kan bli högre om ingen goodwill skrivs av, finns det möjligheter att förbättra företagets nyckeltal. Framförallt är det P/E - talet (price/earnings) som spås komma att stå i fokus. Med en högre vinstnivå kommer aktierna att se billigare ut, även om det endast är en redovisningsmässig justering. Peter Malmqvist, oberoende aktieanalytiker, menar på att bolagen kommer att göra sitt bästa

för att visa en ökad vinstnivå. Han menar på att ett lågt P/E – tal kommer att höja kursen, och han drar parallellen till när bolagsskatten sänktes från 50 till 30 procent, vilket bidrog till att vinsterna steg och P/E – talen sjönk. Då bolagen såg billiga ut, resulterade det i att de handlades upp till de gamla P/E – talen igen. Anders Hähner, chefstrateg på Nordea, är dock skeptisk till detta resonemang och menar att aktiemarknaden är mer sofistikerad än så. Redan idag räknar investerarna på resultat utan avskrivning, vilket medför att effekterna av IFRS 3 endast är en teknisk justering, och har heller ingen effekt på kassaflödet eller verksamheten (Aronsson, 2004).

I debatten om IFRS 3: s påverkan på resultatet finns röster som hävdar att standarden kan innebära en negativ effekt på resultatet. Hadjiloucas och Winter, från PriceWaterhouseCoopers i London, hävdar att vid förvärv under den nya standarden kommer en lägre kostnad av förvärvet att hänföras till goodwillposten. Detta medför att mer immateriella tillgångar identifieras. Immateriella tillgångar tenderar att ha kortare livslängd än den goodwill som tidigare skrevs av på normalt 20 år, och kommer därför att avskrivas under en kortare period. Följden av detta kan bli ett lägre resultat för företaget, då den faktiska avskrivningen av immateriella tillgångar sker i en snabbare takt (Hadjiloucas, Winter, 2004).

De ovanangivna exemplen visar på att åsikterna om goodwill är många och varierande. Hur IFRS 3 i längden kommer att påverka företag och dess resultat är det ingen som säkert vet ännu. Detta leder oss in till följande problemdiskussion.

1.2 Problemdiskussion

Europa har tidigare präglats av en försiktig redovisning, medan man i USA (samt Storbritannien och Nederländerna) tillämpat en mer neutral redovisning. En ökad globalisering har bidragit till behovet av en mer gemensam redovisning över hela världen, mycket för att öka jämförbarheten mellan de olika länderna. Investerare kräver också att redovisningen skall ge en ekonomiskt rättvisande bild och kunna ligga till grund för investeringsbeslut (Smith, 2000).

Goodwill har under en längre tid varit ett hett debatterat ämne, och det har länge diskuterats hur redovisningen av goodwill skall ske (Anrell, 2004). Att avskriva eller icke avskriva goodwill har varit den stora frågan under en längre period, frågan är än idag högst aktuell. I USA infördes förbud mot avskrivning av goodwill redan 2001 i och med FAS 141, *Business Combinations*, och FAS 142, *Goodwill and Other Intangibles*. Liknande standarder har införts i EU i form av IFRS 3. Professor Geoffrey Whittingtons påpekar att goodwill är en svårhanterlig post, ”redovisning av goodwill är nämligen ett av de svåraste problemen i externredovisning, och svårigheten härrör från goodwillens själva karaktär” (Nilsson, 2004).

Vid införandet av standarden, IFRS 3, har tydligare restriktioner getts för hur posten skall redovisas, vilket ska ge en mer rättvisande bild av företagen. I Sverige skulle goodwill tidigare skrivas av enligt årsredovisningslagen, ÅRL (1995:1554) på maximalt fem år. Redovisningsrådets rekommendation i RR 1:00, förespråkade en maximal avskrivningsperiod på 20 år (FAR, 2005). Med införandet av IFRS 3 kommer europeiska

koncerner att värdera och redovisa sin goodwill på samma sätt som i USA. Goodwillens värde kommer att prövas varje år för nedskrivning, eller oftare om det finns indikationer på att en försämring skett. Detsamma gäller immateriella tillgångar med en obestämbar nyttjandeperiod. Efter gjorda nedskrivningar får goodwillvärdet inte skrivas upp igen (Deloitte, 2004).

IFRS 3 ställer krav på att företag separerar och identifierar immateriella tillgångar från goodwill i den utsträckning det är möjligt. Detta ställer högre krav på att upplysningar måste finnas med i årsredovisningen (Epstein, 2005). För en utomstående part innebär det att man på ett tydligare sätt skall kunna härleda hur företaget värderar sina immateriella tillgångar. Från företagets sida kan det dock finnas en motvilja att lämna ut viss information som kan härledas till uppdelningen av goodwill. Detta innebär att revisorn får ett stort ansvar i att kontrollera fördelningen av goodwill och ifrågasätta identifieringen av immateriella tillgångar. Om goodwill inte skrivs ned kommer detta att få en påverkan på resultatet. För de företag som inte är benägna att skriva ned goodwill kan detta leda till konflikter mellan företaget och revisorerna. Anledningar till att företag inte vill skriva ned goodwill kan grunda sig i företagsledningens incitament är kopplade till resultatet, samt av rent kosmetiska skäl, och då kanske främst strävan efter lägre P/E – tal.

Diskussionen kring goodwill har länge handlat om hur den skall hanteras, och vad posten består av. Själva karaktären av goodwill har många gånger setts som en residual i redovisningen, och efter förvärv har det inte alltid varit klart vad posten består av (Wennberg, 2001). Förändringarna av synen på goodwill kan skapa en oförståelse för vad posten egentligen står för. Trots införandet av IFRS 3 finns det många olika åsikter om själva goodwillposten och hanteringen av den. Detta leder oss in på vår problemformulering som skall verka för att reda ut begreppet och göra det tydligare.

1.3 Problemformulering

Utifrån resonemangen i problemdiskussionen angående goodwills komplexitet och hanteringen av den goodwillregleringen, kommer vi fram till följande problemformulering:

- Förändras revisorernas syn på goodwill vid införandet av IFRS 3?

Som ett komplement till vår huvudfråga har vi kommit fram till följande delfrågor:

- Vilka effekter på redovisningen medför den nya goodwillregleringen vid identifiering och separering av goodwill?
- Vilken problematik uppstår vid värdering av goodwill?
- Hur påverkas företags resultat vid införandet av den nya goodwillregleringen?
- Påverkas revisorns roll av IFRS 3?

1.4 Syfte

Syftet med denna uppsats är att öka förståelsen för hur goodwill skall hanteras och ur ett revisorsperspektiv illustrera hur synen på goodwillposten förändrats samt vilka effekter detta ger på redovisningen.

1.5 Avgränsningar

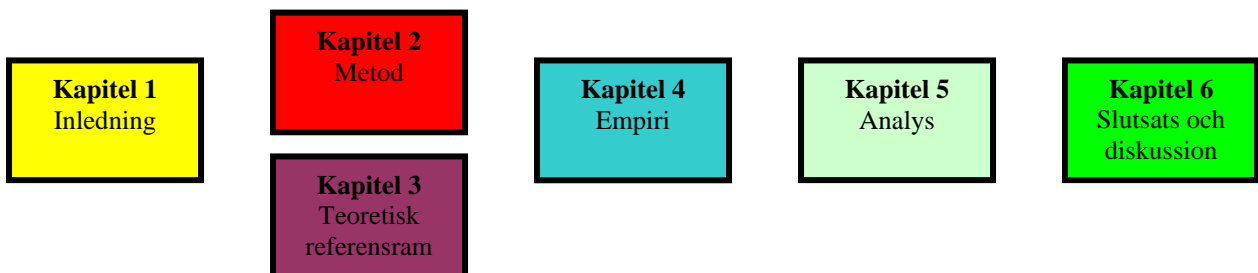
Uppsatsen är begränsad till en kvalitativ undersökning, där fokus läggs på intervjuer med auktoriserade revisorer och redovisningsspecialister från större revisionsbyråer. Därmed kommer uppsatsen fokuseras utifrån ett revisorsperspektiv. Referensramen kommer täcka förändringarna av goodwill i och med införandet av IFRS 3 på den svenska marknaden, och de omarbetade versionerna av IAS 36 och IAS 38. På grund av tidsbrist har intervjuerna med revisorer limiterats till tre revisorer från tre av de större revisionsbyråerna.

1.6 Disposition

I det *inledande kapitlet* av uppsatsen ges en introduktion till ämnet, och därefter förs en problemdiskussion. Denna problemdiskussion leder oss in till problemformuleringen. Vidare presenteras uppsatsens syfte och avgränsningar. *Kapitel två* behandlar den metod som valts. Här presenteras det metodologiska ställningstagandet som vi valt att tillämpa.

I det *tredje kapitlet* presenteras den teoretiska referensramen bakom uppsatsen. Teorin ger en inblick i de regelverk som ligger till grund för redovisning av goodwill. En kortare beskrivning av tidigare regelverk presenteras, och därefter följer en närmare beskrivning av vad IFRS 3 innebär. *Kapitlet avslutas* med en sammanfattning av skillnader regelverken emellan. *Fjärde kapitlet* behandlar empirin. Inledningen presenterar respondenterna, och därefter följer en redogörelse av intervjuerna.

En analys presenteras i det *femte kapitlet*. Här reflekteras det över respondenternas svar, som binds samman med utgångspunkt från uppsatsens metod och teoretiska referensram. Utifrån detta kan uppsatsens problemformulering besvaras. I det *sjätte kapitlet* dras slutsatser utifrån analysen, samt förslag till fortsatt forskning behandlas.

Figur 1.1 Uppsatsens disposition

2 Metod

I detta kapitel beskrivs de metodval som använts för att skriva denna uppsats. Först beskrivs tillvägagångssättet i arbetet, följt av en presentation av den induktiva metoden. Därefter presenteras den undersökningsmetod vi arbetat efter, samt en beskrivning av datainsamling och hur intervjuerna genomförts. Kapitlet för därefter en diskussion om kvaliteten i uppsatsen med hjälp av relevans och validitet. Avslutningsvis sker en sammanfattning av kapitlet.

2.1 Tillvägagångssätt

Efter val av uppsatsämne insamlades information med hjälp av litteratur, artiklar och tidskrifter som behandlar vårt aktuella ämnesområde. Därefter arbetades det med inledningen och problemdiskussionen. Problemformuleringen formades efter hand, då mer inblick i ämnet fåtts. Som nästa steg utformades en intervjuguide, som kommer att ligga till grund för de intervjuer som genomfördes. Respondenterna bidrog med åsikter och relevant information som kommer att ligga till grund för uppsatsens resultat.

Beskrivningen av den nya och gamla goodwillregleringen i den teoretiska referensramen baserades på regelverken ÅRL, RR och IFRS. Teorin bygger även på artiklar som inhämtats från databaser.

Därefter sammanställdes och analyserades det empiriska materialet från intervjuerna. Tillvägagångssättet har varit att koppla samman metod, teori och empiri för att kunna analysera vad den nya goodwillregleringen innebär i praktiken. Utifrån den analys som gjordes kunde slutsatser dras för att besvara den problemformulering som formades i första skedet.

2.2 Undersökningsmetod

Den kvalitativa metoden bygger på att skapa en grundläggande och mer fullständig förståelse kring problemet som undersökningen bygger på. Metodens huvudsakliga uppgift är att skapa förståelse av problemet i fråga, och inte söka svaret genom en generalisering av den insamlade informationen. Tillvägagångssättet bygger på att djupare information av få enheter ger en bättre helhetsbild. Insamlingen av informationen sker med starkare koppling till informationskällan, vilket leder till större möjligheter att få gällande information (Holme, Solvang, 1997).

Kvalitativa metoder är främst baserade på tolkningar av fallstudier, observationer eller textstudier och kan besvara frågor såsom: Vad? Vem? När? Hur? och Varför?. Med andra ord vänder sig inte en kvalitativ metod i huvudsak till siffror eller tal, utan resulterar mer i verbala uttryck, skrivna eller talande. Insamling av data och analys sker samtidigt och detta som ett slags växelspel dem emellan (Högskoleverket, 2004). Användandet av en kvalitativ metod i uppsatsen sker genom intervjuer med kvalificerade revisorer och ämnar besvara frågor såsom:

Hur påverkar införandet av IFRS 3 företagens årsredovisningar? Vad blir det för skillnader och varför? Hur påverkar standarden revisorns roll gentemot företagen?

Viktiga skillnader mellan kvalitativa och kvantitativa metoder som bör understrykas i sammanhanget är att kvalitativa analyser ofta görs på små undersökningar, där det inte finns tillräckligt med information för att göra statistiska beräkningar. Detta understryker användandet av det kvalitativa tillvägagångssättet i uppsatsen då vi valt att fokusera intervjuerna med endast tre revisorer. Kvantitativa analyser tenderar å andra sidan att fokusera mer på innehållet i sig till skillnad från kvalitativa analyser som intresserar sig mer för fenomenet som ligger till grund för det data som behandlas. Den kvalitativa analysen syftar till exemplifieringar medan den kvantitativa analysen syftar till generaliseringar. Det måste också noteras att metodik inte behöver innebära en distinktion som beskrivits ovan utan det är också möjligt att använda kvantitativ metod i det kvalitativa paradigmet. Sådana metoder kan användas i det traditionella perspektivet som innebär att försöka tolka omvärlden genom att hitta principer och lagar. Objekt, händelser och tillstånd existerar i omvärlden oberoende av oss människor. Genom att ta emot information från den omgivande verkligheten inhämtas kunskap om den. Gissningar görs om hur det ser ut där ute via teorier och antaganden och sen testas gissningarna (hypoteser eller implikationer) under speciellt arrangerade förutsättningar och förhållanden (Backman, 1998) (Svenning, 1999).

2.3 Slutsats utifrån induktiva metoden

Det induktiva sättet innebär att slutsatser dras utifrån empirisk data. En nackdel med denna metod är att full säkerhet inte uppnås, utan endast en viss grad av sannolikhet. Detta på grund av att metoden inte bygger uteslutande på samtliga möjliga utfall utan att undantag ibland kan upptäckas. Vidare innebär det induktiva sättet att då tillräckliga kunskaper om verkligheten inte finns, kan det inte heller göras några klara antaganden. Problemställningen blir således inte heller precis (Eriksson, 1999) (Halvorsen, 1992).

Enligt Ulf Lundahl finns det två vanliga sätt att utföra kvalitativa undersökningar, nämligen genom analytisk induktion och grundad teori (Lundahl, Skärvad, 1999). I denna studie används uteslutande analytisk induktion, vilket gör att det endast är denna metod som granskas nedan.

Analytisk induktion kan delas in i sex olika steg. Till att börja med bör problemet avgränsas samt vad och vem studien ämnar studera preciseras. Nästa steg blir att samla in data och det är då viktigt att detta sker med en neutral inställning utan förutfattade meningar. Steg tre blir att identifiera relevanta och trovärdiga kunskapskällor. Vidare ska de individer, fall och händelser som är relevanta för problemställningen och ingår i studien väljas. Steg fem innebär att samla in så värdefull data som möjligt så att den styrande problemställningen ackumuleras. Det sista steget blir kodning, dvs. att finna mönster och tolka dessa följt av att en teori utvecklas genom att relatera de olika kategorierna till varandra (Lundahl, Skärvad, 1999).

I denna uppsats tillämpas analytisk induktion och de steg som beskrivs ovan stämmer väl överens med genomförandet av uppsatsen. Initialt avgränsades problemet till IFRS 3. Utifrån detta formades problemet kring goodwillregleringen. Därefter samlades sekundärdata in för att skapa en överblickande bild av problemet. Viss data samlades ut

för att öka trovärdigheten. Individer som sågs relevanta för problemet valdes ut, och genom dem samlades värdefull data in. Slutligen analyserades materialet.

Slutsatserna kommer att dras utifrån empirisk data. Nackdelen med att göra detta i denna uppsats är att, trots att det är specialister inom ämnet som vi intervjuat, bör det tas i beaktande att det är deras egna åsikter som ligger till grund för analys och slutsats. Säkerheten kan därför inte granteras till 100 %, men respondenternas expertis gör att det blir en hög grad av sannolikhet.

2.4 Datainsamling

Det finns två olika typer av data som man kan använda sig av, primärdata och sekundärdata. Dessa skiljer sig åt genom att primärdata är ny data som forskaren samlar på egen hand medan sekundärdata är data som redan är tillgänglig och har samlats in av andra forskare (Bjerke, Arbnor, 1994). I denna studie används båda typer av data.

2.4.1 Primärdata

Primärdata innebär att data samlas in för ett bestämt ändamål. Idag när sekundärdata är lättillgänglig genom t ex Internet och andra informationskällor eftersträvas att utnyttja denna i första hand då det är kostsamt och tidskrävande att samla in primärdata. Om informationen man fått från sekundärdata däremot inte är tillräcklig behövs det kompletteras med primärdata (Eriksson, 1999). Generellt kan primärdata samlas in på tre olika sätt: genom direkt observation, intervju och experiment. Intervjun är en mycket vanligt teknik för att samla information inom företagsekonomi och den brukar vanligen utformas antingen som personlig intervju, telefonintervju, postenkät eller gruppenkät.

För insamlande av primärdata i denna studie har främst intervjuer med auktoriserade revisorer och redovisningsspecialister samlats använts. För att kunna jämföra de olika svaren valdes att standardisera intervjuguiden. Frågorna kan vara av två slag i en intervjuundersökning, en öppen fråga innebär att fråga utan bundna svarsalternativ och en slutna fråga innebär att fråga med bundna svarsalternativ (Bjerke, Arbnor, 1994). I denna uppsats används båda dessa alternativ, men majoriteten har en öppen frågeställning.

2.4.2 Sekundärdata

Användandet av sekundärdata innebär att analysera och utnyttja redan insamlat material. Det reella systemets omvärld studeras och informationen används sedan i stor omfattning. Sekundärdata utgörs av diverse material såsom litteratur, vetenskapliga tidskrifter och böcker. Det är viktigt att forskaren tar del av vad andra forskare har kommit fram till inom det aktuella området (Bjerke, Arbnor, 1994).

Man talar även om olika sorter av sekundärdata. Processdata är regelbundna aktiviteter som sker i samhället, t ex tidningsartiklar. Bokföringsdata är en annan typ och kan vara t ex företagsrapporter. Det finns också forskningsdata som består av data insamlat av andra forskare genom t ex intervjuer (Halvorsen, 1992).

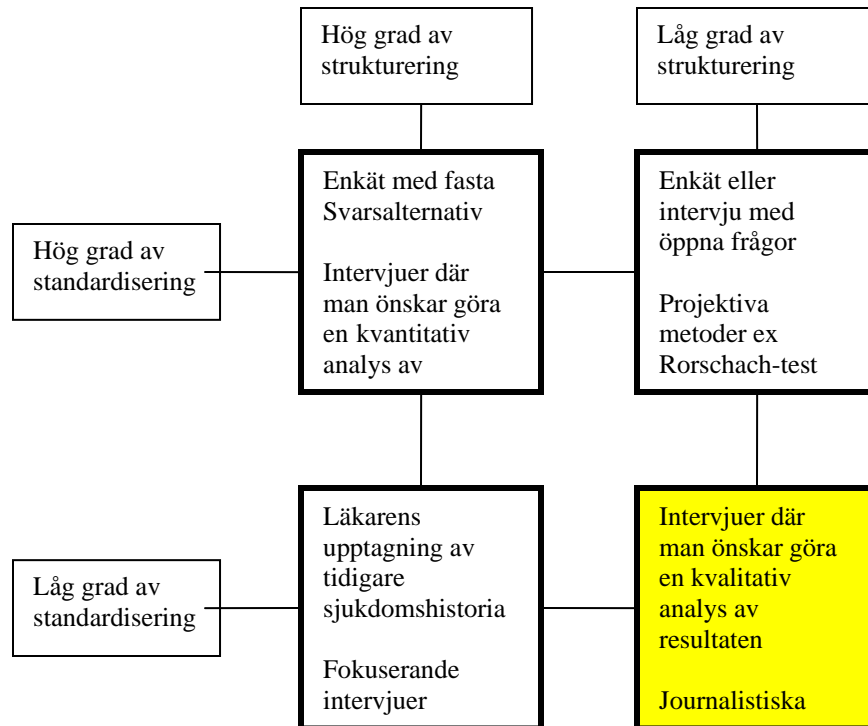
Användandet av sekundärdata i denna uppsats sker främst utifrån vetenskapliga artiklar, och visas framförallt i den teoretiska referensramen. Regelverken utgör också en betydande del av uppsatsen.

2.5 Intervjuer

Intervjuer är en teknik för att samla information som bygger på frågor. De bygger normalt på personlig kontakt med den intervjuade, och kan i den meningen ses som personliga. Framförallt genomförs intervjun genom att intervjuaren träffar intervjupersonen, men även telefonintervjuer förekommer. Det finns många olika intervjusituationer i vardagen, men det ter sig inte lika naturligt för en undersökningsintervju. De utfrågade personerna har på något vis blivit utvalda, och kan därmed kanske inte alltid se nyttan med att besvara frågorna. Det är därför viktigt att betona individens tillförande för undersökningen. Detta kan motiveras genom att tydliggöra syftet med intervjun (Patel, Davidsson, 2003).

Vid insamlandet av information med frågor finns det två viktiga aspekter, standardisering och strukturering. Standardisering kan förklaras med det ansvar som lämnas till intervjuaren vad gäller frågornas utformning och inbördes ordning. Med strukturering menas i vilken utsträckning frågorna är fria för intervjupersonen att tolka och svara (Patel, Davidsson, 2003).

Figuren nedan visar en matrismodell över förhållandet strukturering och standardisering. Våra intervjuer bygger på en låg grad av strukturering och standardisering, och därav hamnar vi i den nedre högre delen av matrismodellen där en kvalitativ analys av resultaten görs. Detta stämmer väl överens med vad som eftersträvas i uppsatsen.

Figur 2.1 Intervjuer (Patel, sid. 72)

2.5.1 Intervjufrågor

Vid intervjuer är det vanligt att inleda med neutrala frågor, vilka vanligtvis är bakgrundsfrågor och ger information om den intervjuade. Det är också vanligt att avsluta intervjun på ett neutralt sätt, genom att ge den intervjuade möjlighet att kommentera kring frågorna eller ta upp saker som inte tagits upp i frågor men ändå är av värde för undersökningen. Mellan inledning och avslutning behandlas de frågor som rör själva undersökningen. Frågornas utformande är beroende av gradens av standardisering och strukturering. En låg grad av standardisering och strukturering är vanligt vid en kvalitativ intervju. Man får ta ställning till om man vill formulera frågor i förväg, eller ha en uppställning av teman eller frågeområden som ska beröras (Patel, Davidsson, 2003).

Då intervjuerna i denna uppsats utförts utifrån ett kvalitativt tillvägagångssätt, har frågor ställts med en låg grad av standardisering vilket gett intervjupersonen möjligheter att utveckla svaren med egna ord. Ett frågeformulär har verkat som bas för intervjun, men ordningen på frågorna varierar beroende på hur intervjun utformat sig. De intervjuade har getts stort spelrum i sina svar, då det eftersträvats att få fram respondenternas egna reflektioner och åsikter om ämnet. I och med detta har respondenterna självmant kommit in på många av de frågor som var förberedda. Syftet med intervjun har varit att klargöra revisorernas åsikter samt att få olika experters synpunkter på samma problem. Därför har det inte i förväg kunnat formuleras frågor med strikta svarsalternativ, inte heller kunnat

avgöras vad som är det ”sanna” svaret på en fråga. Av denna anledning har den kvalitativa intervju i denna uppsats baserats på ett induktivt arbetssätt.

Intervjuguiden arbetades fram med utgångspunkt från problemformulering och den teoretiska referensramen (se bilaga 1). För att skapa en bild av respondenterna utformades bakgrundsfrågor, där frågor såsom utbildning, befattning och arbetslivserfarenhet ställdes. Vidare ställdes frågor om tillämpandet av goodwill, både förr och nu. Detta gjordes för att skapa en uppfattning av respondentens inställning till hanteringen av goodwill. Den intervjuades åsikter om goodwill är viktiga att framställa för att avspegla dennes svar i problemfrågorna. För att kunna besvara problemformuleringen i denna uppsats har frågor framställts så de kan vara till hjälp för att nå fram till tillfredsställande svar. Detta har gjorts genom att ta hjälp av den kunskap som respondenten besitter. Intervjuguiden avslutas med en neutral fråga där den intervjuade ges möjlighet att komma med egna kommentarer, och ger respondenten möjlighet att beröra punkter som vi inte tagit upp i intervjuguiden.

Frågorna är utarbetade efter det syfte som lagt upp för intervjun. Detta har gjorts medvetet för att ge möjlighet till diskussion, då respondenternas kunskap betraktas som en tillgång. Vid sammanställande av intervjuguiden har det återknutits till den teoretiska referensramen. Den slutgiltiga förhoppningen har varit att skapa nya reflektioner från respondenten som kan hjälpa till att, genom denna uppsats, generera ett bidrag.

2.5.2 Val av respondenter

Urvalet av personer som intervjuats gjordes med utgångspunkt från deras expertis inom området. De utvalda personerna är alla auktoriserade revisorer eller redovisningsspecialister och arbetar på de tre av de större revisionsbyråerna, Deloitte, KPMG och Öhrlings PriceWaterhouseCoopers. Valet av revisorer från dessa byråer föll sig naturligt, då de har daglig kontakt med IFRS och dess utveckling. Byråerna publicerar även mycket information om ämnet.

2.5.3 Tillvägagångssätt

Intervjuerna tog plats på respektive byrås kontor, och varade ca 45 minuter. För att öka validiteten i intervjuerna genomfördes de öga mot öga mellan författarna och respondenten. Hela intervjun spelades in på band, samtidigt som anteckningar fördes. Inspelningen gjordes för att ingen information skulle undgås, samt för att underlätta sammanställningen av intervjun. Möjligheterna att använda respondenternas egna ord i uppsatsen bidrar också till att misstolkningar lättare undviks. Bearbetningen av inspelningen skedde genom att författarna lyssnade igenom intervjuerna och därefter skrev ner dem. Detta för att göra materialet mer lätthanterligt vid sammanställningen av empirin.

2.6 Giltighetsanspråk

All forskning ämnar ta fram giltiga och hållbara resultat. I detta avsnitt diskuteras kvalitén i denna kvalitativa studie. Detta görs genom att begreppen validitet och reliabilitet tillämpas. Kvalitet i kvalitativa studier omfattar med andra ord hela forskningsprocessen (Patel, Davidsson, 2003).

2.6.1 Validitet

Validiteten för en kvantitativ studie ser till att rätt företeelse mäts, och att det kan styrkas med en bra teori, bra instrument samt noggrannhet vid mätningen. I den kvalitativa studien finns det istället målet att upptäcka företeelser, tolka och förstå innebörden. Detta innebär att validiteten i kvalitativa studier omfattar hela forskningsprocessen (Patel, Davidsson, 2003). Validitet kan mätas i både yttre och inre validitet. Vid tillämpande av kvalitativa metoden är den yttre validiteten svårbedömd, detta pga. att den yttre validiteten är samma som hur generaliserbara resultaten från en vetenskaplig undersökning är. Den inre validiteten är detsamma som giltighet och i vilken mån ens resultat stämmer överens med verkligheten (Merriam, 1994).

Validiteten i denna kvalitativa studie ses vara, då intervjuerna genomfördes personligen med revisorer, vilka har kunskapen att ge de svar vår problemställning efterfrågar. Genom att intervjua personer med hög expertis inom ämnet, gjorde detta att deras svar kunde bidra med kunskap till denna uppsats. De öppna intervjuerna bidrog till att följdfrågor kunde ställas, och gav utrymme för förtydligande. De personliga intervjuerna gav oss också möjlighet att fånga respondenternas personliga uttryck.

2.6.2 Reliabilitet

För en kvalitativ studie ligger begreppen validitet och reliabilitet mycket nära varandra, vilket gör att kvalitativa forskare sällan använder begreppet reliabilitet. Orsaken till detta kan illustreras i att den intervjuade inte nödvändigtvis har samma svar på en fråga om den upprepas. Vederbörandes uppfattningar kan ändras, få nya insikter eller lärt sig något annat. Alla ovannämnda anledningar kan resultera i nya svar. För en kvantitativ undersökning skulle olika svar vara ett tecken på låg reliabilitet. Sammanfattningsvis kan sägas att resultatet för en kvalitativ studie bör ses mot bakgrund av en rådande situation (Patel, Davidsson, 2003). Med anledning av detta har det valts att fokusera på validiteten i uppsatsen.

2.7 Sammanfattning

Det andra kapitlet har behandlat de metodval som gjorts för uppsatsens. Kapitlet inleddes med en tydlig förklaring över tillvägagångssättet i arbetet för denna studie. Därefter har en utförlig beskrivning av den kvalitativa metoden gjorts, som ligger till grund för denna undersökning. Datainsamlingsmetoderna som använts är primärdata och sekundärdata, vilka båda beskrivits närmare samt hur de tillämpats i denna uppsats. Då uppsatsens empiri bygger på intervjuer har en närmare beskrivning gjorts inom ämnet där en tydlig förklaring av intervjuguide och tillvägagångssätt för intervjuerna behandlas. Avslutningsvis diskuteras kvalitén i denna studie genom främst validitet, men även reliabilitet.

3 Teoretisk referensram

Detta kapitel inleds med en beskrivning av revisorns roll, och därefter följer ett stycke om redovisningsteori. För att ge läsaren en kortare beskrivning av hur redovisningen av goodwill tidigare såg ut beskrivs RR 1:00, RR 15, RR 17 och ÅRL. Därefter sker en beskrivning av IFRS 3. Avslutningsvis presenteras den nya goodwillregleringen.

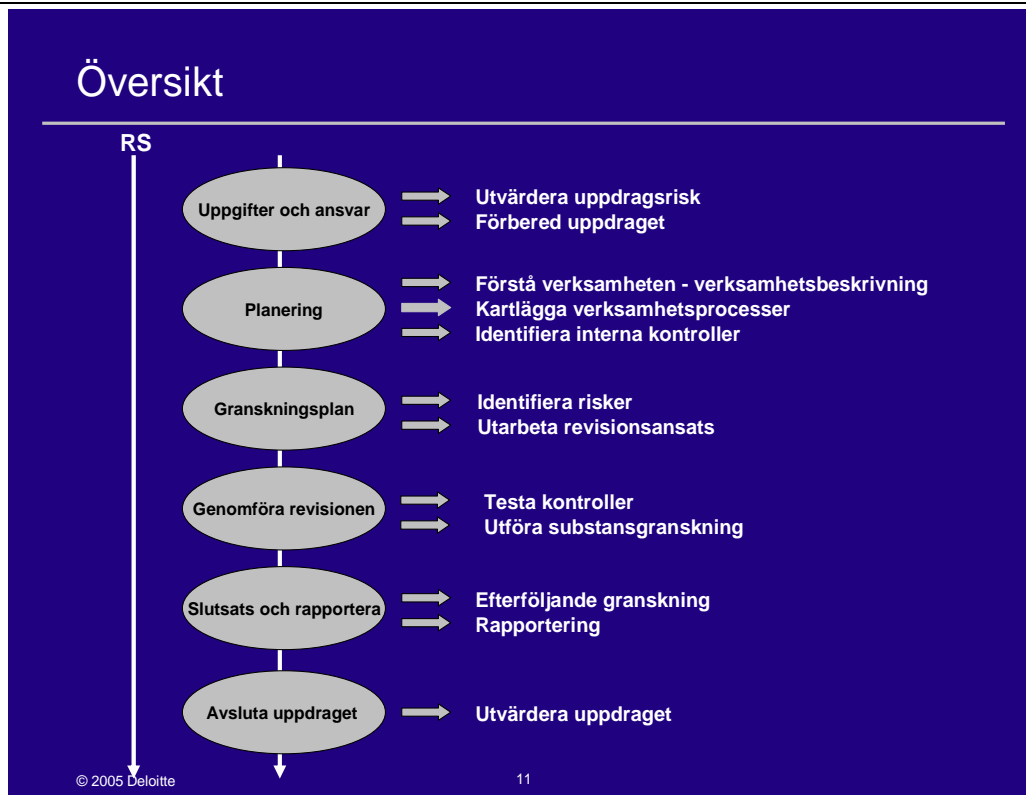
3.1 Revisorns roll och arbetsuppgifter

Redovisningens syfte är att förmedla information om företagets ekonomi till intressenter framför allt utanför företaget. Det finns flera olika sorters intressenter av redovisningsinformationen och de använder informationen på olika sätt. Det kan därför vara komplicerat att utforma en redovisning som på bästa sätt tillfredsställer alla användares behov. Några användare som har ett direkt intresse av företagets redovisning är: långivare, leverantörer, kunder, konkurrenter, anställda samt stat och kommun (Smith, 2000). Revisorn bidrar genom sin granskning till att göra redovisningen mer trovärdig för användarna. Det är viktigt att årsredovisningen ger en rättvisande bild. Det kan göras genom att revisorn genomför en opartisk och självständig granskning med utgångspunkt från de regelverk som bestämts (Adrian, 2005).

Revisorn har som uppgift att göra granskningar och bedömningar. För att kunna genomföra bedömningar krävs det att revisorn inför en förvaltning skaffar revisionsbevis som underlag för sina bedömningar. Några av de bedömningar en revisor måste göra är:

- Uttala sig i revisionsberättelsen om årsredovisning och förvaltning.
- Granska årsredovisning, bokföring och förvaltning.
- Krav på rutiner och system (intern kontroll).
- Minska risken för oegentligheter och fel.
- Granska om företaget följer lagar och regler.
- Revision – uppnå betryggande säkerhet.

(Adrian, Rehnberg, 2005)

Figur 3.1 Revisorns arbetsgång
(Rehnberg 2005)

Ovan visas hur revisorns arbete i praktiken kan gå tillväga. Det första steget i arbetet är att utvärdera om man skall ta an företaget som kund, och se till vilka eventuella risker arbetet skulle medföra. Om man bestämmer sig för att anta arbetet följer därefter förberedelser inför uppdraget. I planeringsstadiet sätter man sig in i företaget och kartlägger dess processer. Man identifierar även de interna kontroller som behövs göras. I granskningsplanen identifieras risker samt en arbetsplan för revisorn. Därefter genomförs revisionen i form av kontroller och substansgranskning. Utifrån de kontroller som gjorts följer efterföljande granskning samt rapportering. Avslutningsvis avslutas uppdraget och revisorn skriver en revisionsberättelse.

3.2 Kvalitativa Egenskaper

Kvalitativa egenskaper är de egenskaper som gör informationen i de finansiella rapporterna användbar för användarna. I praktiken kan det vara svårt att använda sig av alla egenskaper vilket gör att en avvägning dem emellan kan bli nödvändig. Det är viktigt att uppnå en balans mellan de olika kvalitativa egenskaperna och den balansen avvägs i olika situationer med en professionell bedömning (Redovisningsrådet, 1995). En föreställningsram tillhandahåller inte detaljerade regler i en enskild frågeställning utan jämför de övergripande faktorer som är vanliga för liknande problemställningar. Problem med lika karaktär ska därmed kunna lösas på likartade sätt (Falkman, 2004).

Av anledning till det informationsbehov som finns för redovisningens användare har kvalitetskrav formulerats för redovisningens utformning. De kvalitativa egenskaper som kommer att redogöras här är desamma som i *International Accounting Standard Committee's* (IASC:s). IASB:s föreställningsram fastställdes av IASC i 1989 för publikation i juli 1989, och fastställdes av IASB i april 2001. Den primära egenskapen, relevans, menar att redovisningen ska vara användbar för beslut. Egenskapen kan också förknippas med andra egenskaper och då framförallt tillförlitlighet och jämförbarhet. Nedan kommer en mer ingående genomgång av respektive egenskap (IASB, 2001).

3.2.1 Relevans

Huvudkriteriet är att informationen skall vara relevant. Det förekommer diverse tolkningar men en vanlig uppfattning är att informationen ska kunna användas för beslut. Westermark menar att informationen är användbar måste den vara relevant för läsarens beslutsfattande. Vidare menar han att relevans förekommer om informationen påverkar ekonomiska beslut genom att hjälpa beslutsfattaren utvärdera historiska, aktuella och framtida händelser (Westermark, 1993) Det finns vissa minimikrav på relevans, nämligen begriplighet och aktualitet. Med begriplighet menas att redovisningsinformationen måste kunna förstås av mottagaren för att den ska kunna vara relevant. Det är dock viktigt att notera att mottagarens förståelse för informationen beror på dess kunnande inom ämnet. Det kan därför inte allmänt definieras som begripligt eller obegripligt. Ett annat minimikrav för att det ska vara relevant är att kriteriet aktualitet uppfylls. Det innebär att externa rapporter inte bör ges ut alltför långt efter redovisningens slut (IASB 2001, Westermark 1993).

3.2.2 Tillförlitlighet

Tillförlitlighet kan förklaras med redovisningens förmåga att återge den ekonomiska verklighet som råder i företaget. Tillförlitlighet finns i informationen om den ger "rätt" aspekter på verkligheten på ett sätt som inte är för osäkert. Validitet och verifierbarhet är två egenskaper som kan kopplas ihop med tillförlitlighet (IASB, 2001).

3.2.3 Validitet

Validitet innebär att språket stämmer överens med verkligheten och att redovisningen avbildar de aspekter av verkligheten som den avser att avbilda. I IASC:s framework står att "*informationen på ett korrekt sätt utvisar antingen vad som görs gällande att den utvisar eller vad som rimligen kan antas att den utvisar*". Det finns också ett antal minimikrav formulerade för validitet. De är neutralitet, "innebörd och form", fullständighet och väsentlighet. Kravet på neutralitet handlar om att man ska avbilda verkligheten så som man uppfattar den. Man ska alltså visa den bild man tror på och inte den bild man vill visa. Med "innebörd och form" menas att man ska redovisa en affärshändelse efter den ekonomiska innebörden även om den kan skilja sig från den juridiska innebörden. Med fullständighet menas att redovisningen ska innehålla alla väsentliga ekonomiska händelser som inträffat under den redovisade perioden. Den sista egenskapen, väsentlighet, handlar om att informationen ska vara av tillräcklig betydelse för att kunna påverka beslut hos någon användare (IASB, 2001).

3.2.4 Verifierbarhet

Egenskapen verifierbarhet handlar om att man kan verifiera sanningshalten med någon form av bevis, en verifikation. Många av de mått som används i redovisning har påverkats av subjektiva bedömningar. Exempel som kräver en subjektiv bedömning kan vara osäkra kundfordringar och bedömning av ekonomisk livslängd på anläggningstillgångar. Dessa kan vara svåra att verifiera, men graden av verifierbarhet kan höjas om objektiva bedömare har en högre samstämmighet mellan sina bedömningar. Om det senare resonemanget håller betyder det att graden av verifierbarhet i princip kan mätas med statistiska mått som standardavvikelse (IASB, 2001)

3.2.5 Jämförbarhet

Jämförbarhet innehåller två aspekter som enligt Smith är så olika att vissa rent av vill se dem som två olika egenskaper. De två aspekterna är jämförbarhet mellan företag och jämförbarhet över tiden (Smith, 2000).

Jämförbarhet mellan företag har en koppling till relevans. En investerare som ska välja att investera mellan två olika företag kan ju bara göra det på ett riktigt sätt om redovisningsmåten är jämförbara i företagen. Den principiella innebörden av jämförbarhet är att lika händelser och tillstånd ska redovisas på samma sätt. Intäkter och kostnader som representerar liknande händelser bör värderas till samma belopp i alla företag (IASB, 2001).

Jämförbarhet över tiden för ett och samma företag är den andra aspekten. Den har en direkt betydelse för redovisningens prognosrelevans på grund av att en extrapolering av redovisningsmått för ett antal perioder bygger på antagandet att måtten är beräknade enligt samma regler. Den principiella innebörden är samma som vid jämförbarheten mellan företag, nämligen att lika händelser ska redovisas på samma sätt (IASB, 2001).

3.2.6 Kostnad och nytta

Att framställa redovisningsinformation är en ekonomisk aktivitet, dvs den har både en kostnad- samt intäktssida. Med detta menas att utökad eller kvalitativt förbättrad redovisningsinformation leder till att bättre beslut kan fattas, men kräver även att värdet av de förbättrade besluten genererar mer än vad kostnaden för att utöka eller förbättra informationen är (IASB, 2001).

Att förändringar i redovisningen är relevanta för att förbättra redovisningsinformationen är tydligt. Dock är det svårt att göra en avvägning huruvida nyttan kommer att väga upp den kostnad förändringen medför. Nyttan av informationen bör vara större än kostnaden för att tillhandahålla den. Exempelvis kan kostnaden för större företag vara liten i förhållande till den nytta redovisningsinformationen genererar, medan kostnaden för det mindre företaget vara betydligt större än den nytta redovisningsinformationen ger (IASB, 2001).

3.3 ÅRL

Den nya Årsredovisningslagen (1995:1554) trädde i kraft den 1 januari 1996 (Eriksson, 1998). ÅRL har haft en stor betydelse för svensk redovisning genom åren. I och med

inträdandet av IFRS är lagen dock inte aktuell för noterade koncerner i deras årsredovisningar efter 2004. För att ge läsaren en bra bild av bakgrunden till den nya goodwillregleringen är det dock väsentligt med en kortare presentation av lagen.

ÅRL 1995:1554 innehåller bestämmelser om upprättande och offentliggörande av årsredovisning, koncernredovisning och delårsrapport. Enligt ÅRL skall anläggningstillgångar, likväl som immateriella, tas upp till anskaffningsvärdet. Goodwill skall enligt ÅRL skrivas av under sin ekonomiska livslängd. Denna ekonomiska livslängd bör inte överstiga fem år. Undantag finns dock till längre avskrivningstid om starka skäl med hög säkerhetsgrad föreligger (ÅRL 1995:1554, FAR 2005). Med andra ord bryter inte ett företag mot ÅRL om man väljer att skriva av goodwill på 40 år, så länge som avskrivningsperioden kan motiveras (Eriksson, 1998).

Om goodwill på balansdagen har ett lägre värde än det bokförda, skall goodwill enligt ÅRL skrivas ned till det lägre värdet om denna värdeminskning antas vara bestående. Om det inte längre finns skäl för nedskrivningen skall denna återföras (ÅRL 1995:1554, FAR 2005).

3.4 Redovisningsrådets Rekommendationer

Redovisningsrådets uppgift är att utfärda rekommendationer och sprida information i redovisningsfrågor som har väsentlig betydelse för publika företag. I första hand skall Rådets rekommendationer ta sikte på att redovisningen skall tillgodose de informationsbehov som kapitalmarknaden har. Liknande utgångspunkt har IASB:s föreställningsram, och utgår vidare från förutsättningen att de informationsbehov som investerarna har även är relevanta för övriga intressentgrupper (Redovisningsrådet, 1995). Idag ger redovisningsrådet ut rekommendationer baserade på IAS/IFRS. Redovisningsrådets rekommendationer är inte lika med IAS. I de flesta av rekommendationerna finns en förteckning över de punkter där avvikelser finns. Utöver detta har texter förkortats, vilket gjort att anslutningen till IAS inte alltid är lätt att finna, speciellt för Rådets tidigare rekommendationer (Buisman, 2002).

3.4.1 RR 1:00 - Koncernredovisning

För att studera förändringarna som skett i redovisningen av goodwill är det intressant att se hur noterade koncerner skötte goodwillregleringen före 2005. Innan införandet av IFRS tillämpade noterade företag RR 1:00, *Koncernredovisning*. Denna standard behandlar redovisningsfrågor som uppkommer vid upprättande av koncernredovisning. RR 1:00 är likvärdig med IAS 22, *Business Combinations*, och IAS 27, *Consolidated Financial Statement and Accounting for Investments in Subsidiaries*. IAS 22 är idag ersatt av IFRS 3, *Business Combinations*.

I enhet med RR 1:00 ska goodwill redovisas i balansräkningen till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuell nedskrivning. Över nyttjandeperioden skall goodwill skrivas av på ett systematiskt sätt. Denna nyttjandeperiod skall återspegla företagets uppskattning av den period de framtida ekonomiska fördelarna väntas generera fördelar. En linjär avskrivningsmetod efterfrågas

om det inte finns skäl att tillämpa annan metod, vilken skall redovisas som en kostnad för varje period (RR 1:00, FAR 2005).

För att fastställa nyttjandeperioden av goodwill måste flera faktorer tas i beaktning. Osäkerheten kring bedömningen av nyttjandeperioden gör att bedömningen sker på ett försiktigt sätt. I allmänhet blir dessa uppskattningar av nyttjandeperioden allt mindre tillförlitliga ju längre nyttjandeperioden ökar. Enligt rekommendationen överstiger normalt inte goodwill's nyttjandeperiod tjugo år (RR 1:00, FAR 2005).

Om de förväntade framtida kassaflödena minskat i förhållande till vad som förväntats, skall förvärvaren bedöma om det föreligger nedskrivningsbehov. Om det så gör, skall nedskrivning göras i enhet med RR 17, *Nedskrivningar*.

3.4.2 RR 15 – Immateriella tillgångar

RR 15 behandlar redovisningen av immateriella tillgångar inklusive krav på upplysningar. Rekommendationen gäller inte för immateriella tillgångar som omfattas av andra rekommendationer utgivna av Redovisningsrådet. Standarden bygger på den tidigare versionen av IAS 38, *Intangible Assets*. En immateriell tillgång definieras enligt standarden som en identifierbar, icke-monetär tillgång utan fysisk substans som innehas för att användas i produktionen eller för att tillhandahålla varor eller tjänster, för uthyrning till andra eller i administrativt syfte. En tillgång är enligt standarden en resurs som företag har kontroll över och som förväntas ge företaget ekonomiska fördelar i framtiden. Enligt definitionen skall en immateriell tillgång vara identifierbar för att den tydligt skall kunna särskiljas från goodwill. Den goodwill som uppkommer som ett led i ett företagsförvärv förklaras ofta av förväntade framtida ekonomiska fördelar (RR 15, FAR 2005).

Enligt RR 15 får internt upparbetad goodwill inte redovisas som en tillgång i balansräkningen. Anledningen till detta är att den inte är en identifierbar resurs som företag har kontroll över, samt att dess anskaffningsvärde inte kan beräknas på ett tillförlitligt sätt (RR 15, FAR 2005).

En immateriell tillgång skall skrivas av systematiskt över nyttjandeperioden. Ingen längsta avskrivningsperiod anges i standarden, däremot förutsätts det att en längre avskrivningstid än tjugo år endast undantagsvis kan förekomma. Avskrivningsperioden får aldrig vara oändlig. För att undersöka om nedskrivningsbehov föreligger skall RR 17 tillämpas (se följande kapitel) (RR 15, FAR 2005).

3.4.3 RR 17 - Nedskrivningar

Rekommendationen anger hur en nedskrivning av värdet på en tillgång skall beräknas och redovisas, samt vilken information om nedskrivningen som skall lämnas. Standarden är baserad på den tidigare versionen av IAS 36, *Impairment of Assets* (RR 17, FAR 2005).

Enligt RR 17 skall goodwill skrivas ned då det finns indikationer på att värdet minskat. Återvinningsvärdet måste då fastställas för den kassagenererande enhet till vilken

goodwillen hör, och jämförs därefter med det redovisade värdet. Om det går att fastställa skall företaget härleda den kassagenererande enheten, och då redovisa en nedskrivning om återvinningsvärdet är lägre än det redovisade värdet. En kassagenererande enhet är den minsta grupp av tillgångar till vilken goodwillen hör (RR 17, FAR 2005).

Nedskrivningsbeloppet fördelas därefter på enskilda tillgångar, först och främst på goodwill och därefter till övriga tillgångar i proportion till deras redovisade värden. Anledningen till att nedskrivningen först och främst sker i goodwill beror på svårigheten att beräkna återvinningsvärdet på goodwill. En nedskrivning av goodwillvärdet skall endast återföras om den orsakas av en extrem händelse som inte förväntas återupprepas. Med en extrem händelse avses händelser som ligger utanför företagets kontroll, t ex nya regleringar som påverkar företagets verksamhet (RR 17, FAR 2005).

3.5 IASB

International Accounting Standards Board, IASB, är en stiftelse som är placerad i England och arbetar med att utveckla företags årsredovisningar internationellt. Beslutsfattandet sker av en styrelse bestående av 14 medlemmar. De har valts ut från grupper representerade från olika världsdelar, producenter och användare av redovisningen samt akademiker. IASB har ingen formell makt att tvinga företagen att redovisa på ett visst sätt, utan fungerar som en oberoende och fristående institution. Istället fungerar regelverket som ett allmänt känt regelverk som är accepterat av investerare, revisorer och andra aktörer. Syftet är att öka den internationella jämförbarheten mellan företagens redovisning oavsett var verksamhet bedrivs. De regler som IASB utfärdar går under två beteckningar:

- IAS, International Accounting Standards
- IFRS, International Financial Reporting Standards

Skillnaden standarderna emellan är rent språklig och den standard som utgavs före juli 2003 kallas IAS medan den nyare standarden har fått namnet IFRS.

EU har beslutat att alla börsnoterade koncerner inom unionen ska följa IAS/IFRS. Beslutet är en EU förordning vilket betyder att den måste följas oberoende av vad medlemsländerna har för egna lagstiftningar angående redovisning (Lönnqvist 2005).

3.6 IFRS 3

Till följd av de senaste årens redovisningsskandaler har det skett en mängd förändringar inom revision. En av följderna är att det skett en stadig förändring i koncernredovisning. Den nyligen introducerade IFRS 3, *Business Combinations*, medför en rad förändringar för redovisningen inom EU. Detta gäller således även alla svenska börsnoterade koncerner. Då denna uppsats ämnar se till hur goodwillregleringen i noterade koncerner i Sverige ser ut efter 2004 kommer IFRS 3, *Business Combinations*, att granskas. Även de omarbetade versionerna av IAS 36, *Impairment of Assets*, och IAS 38, *Intangible Assets* behandlas.

3.6.1 Bakgrund till IFRS 3 och dess reglering av goodwill

Goodwill har under en längre period tillhört en av de mest omdiskuterade posterna inom redovisning. Tidigare har goodwill setts baserad på förväntningar om övernormala, men tidsbegränsade vinster, och därmed har det ansetts riktigt att avskriva det betingade goodwillvärdet (Rankin Johansson, 2001). I och med införandet av IFRS 3 får goodwill inte längre skrivas av, utan kommer istället minst årligen, eller om behov uppstår, att prövas för impairment testing, nedskrivning. Liknande goodwillredovisning infördes i USA redan 2001 i form av FAS 141, *Business Combinations*, och FAS 142, *Goodwill and Other Intangibles*. Standarderna kom fram efter påtryckningar från amerikanska politiker då det ansågs att upplysningskraven på immateriella tillgångar inte var tillräckliga (Rankin Johansson, 2001).

Efter införandet av dessa nya rekommendationer, FAS 141 och FAS 142, från FASB, omprövade även IASB sitt synsätt angående företagsförvärv. Detta resulterade i ett utgivande av IFRS 3, *Business Combinations*, i mars 2004, samt omarbetade versioner av IAS 36, *Impairment of Assets*, och IAS 38, *Intangible Assets* (Deloitte, 2004). Motivet bakom införandet av IFRS 3 är främst att man skall åstadkomma en anpassning till motsvarande regler i USA, och därmed kunna skapa förutsättningar för en gemensam redovisningsstandard för hela världen (Anrell, 2004).

3.6.2 Tillämpning av IFRS 3

IFRS 3 kommer att medföra stora förändringar för redovisning av företagsförvärv. Införandet av upplysningskrav i redovisningen har ökat väsentligt, vilket skall medföra en ökad kvalitet i redovisningen. Dessutom ställer IFRS 3 betydligt större krav på att identifiera immateriella tillgångar i det förvärvade företaget, som skall värderas till verkligt värde (Schön, 2004). Med hjälp av IFRS 3 skapas regler som gör att vi slipper den svåra uppgiften att bedöma den ekonomiska livslängden av goodwill. Dock medför de ökade kraven på den årliga värderingen av goodwillvärdet betydande merarbete och ett högre krav på upplysningar (Jansson, Nilsson, Rynell, 2004).

Figur 3.2 Förändringar i IFRS 3

(Schön, 2004)

De mest väsentliga förändringar IFRS 3 medför visas i figuren ovan. Som metod för koncernredovisningen skall idag förvärvsmetoden alltid tillämpas. Tillämpningen av förvärvsmetoden sker i tre steg, identifiera förvärven, därefter beräkna anskaffningskostnaden och slutligen fördela anskaffningskostnaden på förvärvade tillgångar samt övertagna skulder och ansvarsförbindelser (Nilsson, 2005). Ytterligare en förändring är att allt fler immateriella tillgångar och ansvarsförbindelser numera skall inräknas i de förvärvade tillgångarna och skulderna. IFRS 3 ställer allt högre krav på att de förvärvade tillgångarna och skulderna skall värderas efter verkligt värde (Schön, 2004).

3.7 Goodwillredovisning

Under de senaste åren har goodwillpostens karaktär förändrats. Tidigare har goodwill setts vara ersättning för de fördelar som uppkommit vid förvärv av rörelse (ÅRL 1995:1554, FAR 2005), vilket medfört att goodwillposten betraktats som en restpost (Wennberg, 2001).

Idag ses den goodwill som eventuellt uppstår vid ett företagsförvärv som en betalning för förväntade framtida ekonomiska fördelar som inte går att enskilt identifiera och redovisa separat. Dessa framtida ekonomiska fördelar kan ha sin grund i synergi mellan de identifierbara immateriella tillgångarna som förvärvats, eller i tillgångar som var för sig inte uppfyller kriterierna för att redovisas i de finansiella rapporterna men som förvärvaren är beredd att betala för vid förvärvet (Deloitte, 2004).

Framtida övernormala vinsterna innehåller inte längre begränsningar till de vinstår moderbolaget bedömde vid förvärvstillfället. De nya reglerna innebär att tidshorizonten flyttas framåt med tiden. Då den första övernormala vinsten blir verklighet ska den försvinna från goodwillposten. Denna kan komma att ersättas av en övernormal vinst för ett nytt framtida år alternativt att bedömningarna för resterande framtida övervinster blir större av vad som tidigare beräknats. Följden av detta är att goodwillvärdet kan bestå trots att övervinstår passerats (Lönqvist, 2005). Dessa skillnader kan jämföras med den tidigare goodwillregleringen, som tidigare beskrivits under RR 1:00 och ÅRL, där goodwill hade en begränsad ekonomisk livslängd.

IFRS 3 innebär att immateriella tillgångar i mycket större omfattning skall separeras från goodwill vilket medför att goodwillbeloppen reduceras. Detta gör att goodwillbeloppen kan komma att bli väsentligt mycket lägre än tidigare (Jansson, Rynell, 2004). Identifieringen av immateriella tillgångar medför också att upplysningskraven kring företagsförvärv ökar väsentligt. En beskrivning av de faktorer som resulterat i goodwill måste göras, dvs. en beskrivning av de immateriella tillgångar som inte redovisas separat från goodwill och en förklaring till varför tillgångarnas verkliga värde inte kunnat mätas tillförlitligt. Informationskraven för med att redovisningen blir allt mer öppen, och att intressenter får en större inblick i företagsredovisning (PWC, 2004). Eventuell negativ goodwill som uppstått vid förvärv resultatförs direkt.

FASB utarbetade vid införandet av FAS 142 en modell för identifierbara immateriella tillgångar, och IASB har valt att tillämpa en liknade modell. Värderingen av dessa immateriella tillgångar väntas kunna bli en svår process för många företag, och även mycket kostsam (PWC, 2004).

Exempel på immateriella tillgångar som skall separeras från goodwill:

- **MARKNAD**

Varumärken, varunamn, certifikat, grupptillhörighetsbevis, uniformering, konkurrensbegränsningsavtal

- **KUNDRELATERADE**

Kundlistor, kundinformation, orderbok, kundkontakt, kundrelationer, leverantörsrelaterade

- **ARTISTISKA**

Pjäser, operor, baletter, böcker, tidskrifter, tidningar och andra litterära verk, musikaliska verk inklusive jinglar och sångtexter, bilder, filmer och annat audiovisuellt material

- **KONTRAKTSBASERADE**

Licensavtal, royaltyavtal, marknadsföring, bygg/konstruktion, management, service, leveranskontrakt, leasing och hyreskontrakt, bygglov, franchiseavtal, sändningsrättigheter, användarrättigheter (olja, gas, mineral, luft, avverknings, vägar, servitut), hanteringskontrakt (exempelvis lånehanteringskontrakt vid värdepapperisering), anställningskontrakt - underprissatt

- **TEKNOLOGIBASERADE**

Patenterad teknologi, domännamn Internet, ej patentera teknologi, databaser (inklusive kunddatabas utan copyright), affärshemligheter som recept, formler och produktionsprocesser

Figur 3.3 Exempel immateriella tillgångar
(PWC 2004, Nilsson, 2005)

Vad som således blir kvar i redovisad goodwill efter identifiering och separering av immateriella tillgångar gjorts, är de synergier som är tillgängliga för förvärvaren, samt framförallt personalrelaterade tillgångar (PWC, 2004).

Som en följd av den nya standarden har IASB även omarbetat standarderna IAS 36, *Impairment of Assets*, och IAS 38, *Intangible Assets*.

3.7.1 IAS 36, *Impairment Testing*

Den goodwill som förvärvas i ett rörelseförvärv ses som en betalning för tillgångar som ger upphov till förväntade ekonomiska fördelar, men som inte går att identifiera och redovisa separat. Då man skall bestämma om goodwill behöver skrivas ned, krävs att goodwill hänförs till en kassagenererande enhet. En kassagenererande enhet är den minsta identifierbara grupp av tillgångar som vid fortlöpande användning ger upphov till inbetalningar som i allt väsentligt är oberoende av andra tillgångar eller grupper av tillgångar (Nilsson, 2005). Vid nedskrivningsprövning tillämpas den reviderade versionen av IAS 36, *Impairment testing*. Standarden innefattar att kravet på att pröva värdet på goodwill skall ske årligen, eller oftare om det anses vara behov till detta. Resultatet av detta blir att goodwill prövas på en nivå som skall återspegla hur ett företag bedriver sin verksamhet, och till vilken goodwill kan kopplas naturligt (Deloitte, 2004).

Vid prövning av nedskrivningsbehov skall goodwill som uppstått vid förvärvet fördelas på kassagenererande enheter, som antas ha nytta av förvärvet och synergierna som följer med. Den metod som används vid fördelningen betyder att företaget delar upp goodwillen på olika kassagenererande enheter. Även om inga av de förväntade tillgångarna tillfallit en aktuell kassagenererande enhet så görs denna fördelning. Det har även blivit förbjudet att återföra nedskrivningar av goodwill (Deloitte, 2004).

3.7.2 IAS 38, *Intangible Assets*

En immateriell tillgång är en identifierbar icke-monetär tillgång utan fysisk substans, och redovisas då anskaffningskostnaden kan mätas på ett tillförlitligt sätt (Nilsson, 2005). För att skilja en immateriell tillgång krävs att den är identifierbar från goodwill. De immateriella tillgångarna ska ha en obestämbar nyttjandeperiod då det inte finns en bestämd tid för vilken tillgången antas generera ett positivt kassaflöde till företaget (PWC, 2004). En sådan tillgång får inte skrivas av, utan måste prövas för nedskrivning varje år, eller oftare. Kraven för att uppfylla en obestämbar nyttjandeperiod är mycket strikta, och därav är det ytterst få immateriella tillgångar som väntas ha det. Då tillgången har en begränsad nyttjandeperiod skall den avskrivas under den förväntade nyttjandeperioden (Hadjiloucas, Winter, 2004).

Vid värdering av immateriella tillgångar väljs om de skall värderas till verkligt värde eller anskaffningsvärde. Vid värdering till verkligt värde uppstår en mängd osäkerheter. IFRS använder ofta marknadsvärde synonymt med verkligt värde. Problemet med detta är många tillgångar och skulder som skall värderas enligt verkligt värde saknar en aktiv marknad att uppskatta marknadsvärde från (Ernst & Young, 2004).

Precis som IFRS 3 kräver den reviderade versionen av IAS 38 mer upplysningskrav. Syftet med de ökade upplysningskraven är att ge användarna av de finansiella rapporterna en möjlighet att utvärdera omfattningen och de finansiella effekterna av varje företagsförvärv under perioden (Ernst & Young, 2004). Upplysningar måste lämnas för varje kassaflödesgenererande enhet, där det i det redovisade värdet ingår ett betydande belopp av goodwill eller immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod (Nilsson, 2004).

För att ge läsaren en klar överblick av goodwillregleringen presenteras nedan en sammanställning av hur posten behandlats före och efter införandet av IFRS 3.

	Före 2005	Efter 2005
Normgivare	Regeringen och Redovisningsrådet	Regeringen och IASB

	Redovisningsrådet RR 1:00, RR 17	ÅRL 1995:1554	IASB
Goodwill definition	Framtida ekonomiska fördelar från synergieffekter eller tillgångar som inte kan redovisas som enskilda tillgångar	Ersättning för de fördelar som uppkommit vid förvärv av rörelse	Synergier tillgängliga för förvärvaren som uppstått vid förvärv av rörelse. Tillgångar som inte kan separeras med immateriella tillgångar
Nyttjandeperiod	Maximalt 20 år om inte en längre period kan motiveras. Skrivs av systematiskt med tiden. Nedskrivningstest om indikationer finns	Maximalt 5 år. Systematiskt skrivs av över den ekonomiska livslängden.	Ingen bestämd livslängd. Nedskrivningstest görs minst årligen
Värderingsmetod	Anskaffningsvärde	Anskaffningsvärde	Verkligt värde
Nedskrivning	Om bokfört värde är lägre än återvinningsvärdet	Om goodwill värdet är lägre än bokfört värde, och nedgången är bestående.	Om bokfört värde är lägre än återvinningsvärdet.
Återföring av nedskrivet värde	Får återföras	Får återföras	Får inte återföras

Figur 3.4 Sammanfattning ÅRL, RR och IASB

4 Empiri

Detta kapitel behandlar de intervjuer som gjorts med utvalda auktoriserade revisorer och redovisningsspecialister. Inledningsvis sker en presentation av respondenterna och dess bakgrund. Därefter följer en redogörelse av de svar som givits. Kapitlet är indelat i teman med intervjuguiden som utgångspunkt.

4.1 Respondenter

Nedan följer en kortare beskrivning av respondenternas bakgrund. Deras svar kommer att behandlas anonymt, och de får därmed beteckningarna A, B, och C.

På KPMG intervjuades Magnus Nilsson. Han tog sin civilekonomexamen vid Handelshögskolan i Göteborg med inriktning redovisning och finansiering. 1989 började han arbeta som revisorassistent vid Öhrlings i Göteborg, där han var verksam fram till 1999. Därefter arbetade han som ekonomichef från 1999-2000, innan han började arbeta hos KPMG. Sedan 1995 har han varit auktoriserad revisor. 1996 började han specialisera sig inom ÅRL då den nya Årsredovisningslagen trädde i kraft, och han har därefter följt med i utvecklingen av standarden och de förändringar som tillkommit med rekommendationer från Redovisningsrådet samt IFRS. Idag är han specialist inom IFRS.

Intervjun på Öhrlings PriceWaterhouseCoopers skedde med Jan Hanner. Hans examen togs vid Handelshögskolan i Göteborg. Han har arbetat på byrån sedan 1982, dels som auktoriserad revisor och idag som redovisningsspecialist. I över 20 år har han arbetat som revisor, och de senaste tre, fyra åren har han successivt gått över till att vara redovisningsspecialist. Som redovisningsspecialist arbetar han delvis mot klienter, men även internt med redovisningsfrågor.

På Deloitte intervjuades Pernilla Rehnberg. Hon har arbetat på Deloitte sedan 1993, och är idag auktoriserad revisor. På Deloitte har hon befattning som Senior Manager, och arbetar huvudsakligen med granskningen av mellanstora till stora företag. Hon tog sin civilekonomexamen vid Jönköpings Högskola.

4.2 Goodwill

Nedan presenteras respondenternas syn på goodwill, och hur de ser att redovisningen av posten helst sker.

4.2.1 Tolkning av goodwill

A anser att goodwill är en restpost som uppstår i samband med att man förvärvar någonting, ”den fungerar egentligen för att beskriva någonting som inte går att beskriva på något annat sätt”. A påvisar vidare att man i och med övergången till IFRS 3 börjat fundera lite mer över vad som egentligen ingår i goodwill. Goodwill kan beskrivas som en tillgång som till sin natur inte är identifierbar. Trots att IFRS säger att olika tillgångar skall identifieras, så kommer goodwill alltid vara kvar som företeelse då allting inte går att identifiera, ”eftersom man betalt för någonting så finns det någonting, detta är logiken bakom att det är accepterat att det finns i balansen”. A menar på att alla de immateriella tillgångar som faktiskt identifierats kallas för någonting annat än goodwill,

och det som blir kvar blir det som inte går att separera. Vidare tillägger A att det är detta som är hela poängen med goodwill, just det att det är tillgångar som man inte kan hitta någon annan rubrik på.

A påpekar att förhoppningsvis kommer posten goodwill inte uppgå till lika stora belopp i framtiden eftersom man skall särredovisa det som man kan identifiera som immateriella tillgångar, vilket gör att den borde bli en mer tillförlitlig post. A påvisar att detta har fungerat bra i USA efter införandet av FAS 141 och FAS 142. Där finns goodwill kvar men storleken på den är beroende från bransch till bransch. Goodwill tenderar att minska mer eller mindre i förhållande till hur det sett ut, och storleken på posten är mycket beroende på hur branschen ser ut. Som slutsats av detta säger A vara att vissa typer av tillgångar alltid hamnar i goodwill ändå.

B anser att förhoppningen med den nya standarden vara att även fast det finns en post som heter goodwill, så skall det kunna tydas vad direkt den innehåller. De immateriella delarna som tidigare ansetts vara goodwill, som t ex IT system och forskning, skall idag kunna identifieras och hänföras till immateriella tillgångar. Därefter blir nästa steg att kunna identifiera den lilla del som är kvar, och som kommer att betecknas som goodwill. Företag måste veta vad det är man betalt för, och vad det är som kan tillföras goodwill. B:s syn på goodwill tidigare var att man bara hade en stor goodwillpost, och det kunde då ses lättare att förklara. Man tog de redovisade tillgångar och skulder i det förvärvade bolaget, och mellanskillnaden till köpeskillnaden betraktades som goodwill. Goodwillposten sågs tidigare mer som en residualpost, medan detta frångås idag och istället skall posten kunna identifieras och ses som en tillgång. B beskriver den nya goodwillregleringen som: *”Den goodwill som blir kvar efter att så mycket som möjlig identifierats och separerats kommer antagligen fortfarande att innehålla lite residualpost, men det ska eftersträvas att det inte är så. Det räcker inte att längre att säga att det är synergier, utan man måste kunna stå för vad dessa är. Om man inte kan identifiera synergier så ska de egentligen bort. Detta är ett teoretiskt sätt att hantera den nya goodwillkaraktären, men praktiskt kan det vara svårare”*.

C anser tanken med IFRS 3 vara att goodwillposten skall minska, *”man skall identifiera andra typer av tillgångar, andra typer av övervärden, och det som är kvar skall vara någon typ av synergi”*. C menar på att IFRS 3 egentligen inte innebär någon större skillnad av regelverket. Då C anser att man redan tidigare arbetat efter att identifiera alla övervärden, och det som således blev över av det resterande övervärdet man betalt för verksamheten var goodwillposten. Vidare säger C att det i och med IFRS 3 ställs mer konkreta krav, vilket gör det svårare för företag att säga att man inte gjort sin hemläxa i motsats till tidigare då det var lättare att säga att man inte hade gjort någonting fel. Kraven idag innebär att man måste göra sin förvärvsanalys grundligare, och det blir tydligare och mer ifrågasatt vad goodwill innehåller.

4.2.2 Revisorernas syn på redovisningen av goodwill

A säger sig köpa tanken att goodwill inte längre skall skrivas av med motivering att det är svårt att se något teoretiskt hållbart sätt att hitta någon form av bäst-före-datum på goodwill. Ytterligare en syn är den praktiska aspekten på detta faktum. Då en avskrivningsperiod på t ex fem år bestäms, slipper företagsledningen och revisorer att ställas inför svåra frågor om bedömningsfrågor, men frågan är om det blir någon bättre redovisning på det. A påpekar dock att A å andra sidan inte hade tänkt igenom frågan för tre år sedan innan IFRS 3 infördes. Då accepterades det faktum att allting skrevs av på. Vidare säger A det vara fullständigt idiotiskt med det mekaniska sättet att sätta fem, tio eller tjugo år som avskrivning vilket tidigare tillämpades, med anledning av att det är otroligt svårt att berättiga en goodwill på så lång tid som 20 år. A anser det då vara någonting annat. Vidare menar A att *”argumentet för att man inte skall avskrivna goodwill är inte för att ingenting varar för evigt, utan för att det är svårt att bestämma en nyttjandeperiod”*, är ett bra sätt att tänka för att förstå logiken bakom den nya regleringen.

A påpekar att om goodwill skulle skrivas av direkt mot eget kapital så kan detta betecknas som det riktigt försiktiga sättet att tänka. Det är egentligen inte speciellt teoretiskt intelligent resonemang att skriva av goodwill direkt med anledning att den är svår att värdera. A påpekar istället att allting egentligen måste gå att värdera. Vad det handlar om egentligen är att en bra teknik måste tillämpas för att klara av värderingen av posten.

Med avskrivning menar A på att det finns en grundprincip som bygger på att internt upparbetad goodwill aldrig kan balanseras då det inte går att beräkna hur mycket arbete som lagts ner. A anser att om man köper ett företag där ett goodwillvärde finns, så är det alldeles uppenbart att detta värde inte kan vara detsamma efter fem eller tio år. *”Den goodwill som uppstår vid förvärv har definitivt ett ändligt värde, och det krävs att man arbetar för att bibehålla denna goodwill”*. Just av detta skäl är det rätt att skriva av goodwill då det man köpt är ändligt. Vad A anser ha varit fördelen med avskrivning att man får någon typ av mekanism som gör att denna balanspost om några år är borta. Avskrivningen kan sägas vara någon form av skyddsnät då goodwill är en svårvärderad post. Det hör till sin natur att det kanske inte finns någon teknik för att värdera goodwill på ett helt korrekt sätt, och om den då successivt skrivs av kanske det värderingsmässigt undgås att få så stora problem. Vidare säger A att problemet med avskrivningar kan vara att det är svårt att hitta intelligenta tidshorisonter/nyttjandeperioder för avskrivningen. Då olika branscher har olika förutsättningar är det svårt att säga om goodwill kan bibehållas tio eller trettio år.

B är fortfarande för avskrivningen av goodwill, men med komplement till nedskrivning av posten varje år. B anser att den goodwill som blir kvar borde avskrivas, då den inte kommer att finns i oändligheten. *”Varför inte sätta en maximalavskrivning på kanske 20 år?”* säger B. Då avskrivningar alltid kommer att bygga på bedömningar skulle nedskrivning vara ett bra komplement till avskrivning. B påpekar att tanken med IFRS 3 är att man skall gå väldigt långt för att bestämma nyttjandeperiod, och de få tillgångar

som kan bestämmas nyttjandeperiod för har kanske en obestämd livstid. B ser ett problem i att synergier och personal inte längre skrivs av, då de därmed får en obestämd livslängd. Synergier och personal lever ofta inte i oändlighet och därför borde man kanske sätta en maxgräns på dess livstid.

Att kostnadsföra goodwill direkt ser inte B som ultimatum om man gjort rätt beräkningar i sin förvärvsanalys. B säger som exempel att om man köper ett konsultföretag där personalen ses vara goodwill och därmed en tillgång, så skulle det inte ge en rättvisande bild av förvärvet.

C säger sig på något sätt föredra den gamla behandlingen av goodwill, med motivering att det kan bli enorma goodwillposter hos företag vid förvärv. C påpekar vidare att företag är mycket mer känsliga mot en impairment test, då det kan slå ganska hårt när nedskrivning faktiskt måste göras. Vid tillämpande av avskrivning på goodwill arbetade man ner den successivt. Vidare menar C sig förstå rekommendationerna bakom IFRS, och kan inte säga att de inte är bra. Däremot kan det i fall med stora goodwillposter och snäv marginal att försvara dem kunna leda till nästintill förödande effekter. Detta har vi inte kunnat se några effekter av ännu, men C tror att det kommer att slå till någon gång i bolagen då de drabbas av stora nedskrivningar. Vid tillämpande av avskrivningar som tidigare skett har man undgått detta problem. Även om övervärden nu ska fördelas ut så kommer det fortfarande att leda till stora goodwillposter.

C anser sig kunna resonera fram till båda alternativen, avskrivning och nedskrivning. Om det finns en synergier mellan två företag, eller om ett framtida resultat på något sätt köps, så är det väldigt svårt att se det leva i all oändlighet. *"All oändlighet är ju verkligen ALL oändlighet"*. C påpekar att den enhet man köpt allt eftersom förändras, och är då inte längre det man köpte. En synergier har ändå någon typ av livslängd, och tillslut är den ersatt av någonting annat. Dock är det svårt att säga om det är tio, tjugo, fyrtio eller sextio år. C ser det som att om någon avskrivning fanns, så blir synen väldigt långsiktig. Det kan även vara för att om det uppstår en synergier som medför positiva effekter, kan man egentligen säga att det inte går att uppskatta någon viss tid när det inte längre finns. Detta är lite det nya tänkande med IFRS 3, på något sätt lever det nya för alltid, och C backar upp detta med hänvisning till att företag antas vara "going concern". Vidare menar C på att det är lite teoretikerna som på något sätt har fått bestämma hur vi skall se på detta, och nu så tänker man sig just att goodwill är väldigt svårt att bestämma hur lång nyttjandeperioden är.

4.3 IFRS 3 och goodwillens nya karaktär

I detta stycke presenteras respondenternas syn på effekterna av att redovisa enligt IFRS 3.

4.3.1 Kostnad - Nyttä

A tycker det finns en tydlig poäng med införandet av IFRS, vilket är att man skall kunna lita på redovisningen var den än kommer från, och kunna förstå den. Detta leder naturligtvis till en kostnad för det enstaka företaget. En kostnad där värdet av vad man får tillbaks kanske inte står i proportion till nyttan den ger. Investeringar görs idag i redovisningsverk som skall vara tillräckligt heltäckande, men det är först om 10 år då alla faktiskt tillämpar det som resultaten kan ses. Detta är ett experiment, men med en vacker vision i alla fall. A menar på att det självklart finns en kostnadsaspekt i implementeringen av den nya goodwillregleringen. Problemet med att värdera immateriella tillgångar i första hand är att det skall gå att veta att det är en tillgång som skall värderas. Regelverket säger att då en tillgång kan identifieras betyder detta att det är värderbar, och då uppstår frågan om hur värderingen av olika typer av immateriella tillgångar skall gå tillväga. Många av de tekniker som används för att värdera immateriella tillgångar kräver konsulthjälp, vilket gör att en kostnadsfråga uppstår.

B ser mycket positivt på IFRS, och påpekar dess nytta för redovisningen. Framförallt att det nu inom hela EU arbetas med samma redovisningsstandarder vilket underlättar för gemensam redovisning. Det kommer kanske inte att märkas så mycket i detta tidiga skede, då det är mycket att lära och se till hur IFRS fungerar i både teori och praktik, men i framtiden kommer det att kunna visas. Det kommer att bli enklare att jämföra företag och få en bättre helhetsblick. Regleringarna underlättar även bättre vid förvärv och liknande, vilket förenklar för alla på sikt. B menar på att alla större konverteringar, som exempelvis ÅRL och nu IFRS, leder till en översyn av redovisningen. Många företag lägger mycket tid och resurser på att hantera årsredovisning och finansiering. Vid större konverteringar ges en bra översyn av hur den egna redovisningen fungerar. B ser den stora nyttan med IFRS 3 vara den nya förvärvsanalysen, då den "gamla" goodwillen åsätts andra titlar eller rubriker och skrivs av, och förhoppningsvis tuffare. Förhoppningarna är att detta leder till att dessa nya immateriella tillgångar skrivs av på ett mer rättvisande sätt än vad den gamla goodwillen tidigare gjorts. Mycket handlar om att de skrivs av över rätt tid, så länge de är värda någonting. Det spelar ingen roll om de skrivs av snabbare eller långsammare än tidigare, utan huvudsaken är att de skrivs av på ett mer rättvisande sätt.

C ställer sig mycket positiv till införandet av IFRS, av anledningen till att redovisningen skall kunna jämföras över hela världen. "Man kan inte ha olika redovisningsprinciper för de bolag som är noterade på börser, utan man måste kunna förstå redovisningen var den än kommer från". På sikt tror C att alla större kapitalstarka länder kommer att införa samma redovisningsprinciper, och att det mer är en fråga om detta kommer att bli IFRS eller US GAAP. C anser att det alltid uppstår kostnader då redovisningen går från ett steg till ett annat, men att detta med tiden glöms bort. De nya aktörerna på marknaden vet

inget annat, så det blir naturligt för dem. C tror det kanske bara är så att det varit ett kostnadsår nu när konverteringen till IFRS skett, och att dessa kostnader minskar.

4.3.2 Relevans- Tillförlitlighet

Trots att det krävs mer bedömningar tror A att de nya redovisningsregleringarna kommer att leda till en mer rättvisande bild. A anser det mer relevant att tillämpa verkligt värde, samt att ha kvar goodwillposten i balansräkningen då den speglar det man faktiskt betalt för. Vidare menar A att det finns en viss osäkerhet i hur säkra dessa bedömningar är, och att det kan påverka tillförlitligheten i redovisningen.

B anser att både relevansen och tillförlitligheten i redovisningen förstärks i och med IFRS 3. B ser att relevans och tillförlitlighet handlar om den nivå man vill åt då man läser en årsredovisning, och om man skulle fatta ett annat beslut om den utformats på ett annat sätt. B menar på att en årsredovisning inte längre blir rätt eller fel. B påvisar att för en aktieägare så förväntas kanske årsredovisningen vara perfekt, men i den verkliga världen stämmer inte detta. Då det är många bedömningar som ligger till grund för den utarbetade årsredovisningen så finns det alltid saker som kunnat justeras. Men så länge årsredovisningen inte visar några väsentliga fel så att någon fattar felaktiga beslut, så är årsredovisningen tillförlitlig.

C tror inte att det blir någon större skillnad i tillförlitligheten och relevansen i och med införandet av IFRS 3. C menar på att takten på avskrivningarna är beroende på vilka bedömningar som gjorts. Tidigare var det så att bedömningarna var väldigt generella men C ser ingen större skillnad i tillförlitligheten i det jämfört med nu. Då man nu kontinuerligt skall testa för nedskrivning, kan detta innebära att man måste ha koll på sitt cashflow. Detta medför att man kan ifrågasätta vilka kassagenererande enheter man får sina intäkter ifrån, och även vad det är som försvarar tillgångarna. Idag krävs det mycket mer att man har koll på sin verksamhet och vet vad det är som genererar kassaflöde. Det är egentligen kassaflödet som är det enda riktiga vi vet är mätbart, och som får positiva och negativa effekter på en rörelse.

4.3.3 Praktisk innebörd av goodwillregleringen

A anser att det ur en teoretisk synvinkel inte finns några direkta nackdelar med nedskrivning. Dock blir det i praktiken problem då man måste göra impairment test, och årligen förhålla sig till det värdet på goodwill. A påpekar att goodwill till sin natur emellanåt är en svårplacerad tillgång. *"I den renaste av verksamheter så köper du en självständig rörelse och goodwillen hör hemma där, och det är den rörelsen som du värderar. Men i många fall finns det en frågeställning då någonting köps in någonting som komplement till den verksamhet man redan har. Det uppstår då med ens svårigheter om var någonstans man skall lägga goodwill"*. Vidare menar A på att det rent tekniskt sett är fullständigt okej att pröva en goodwill som är en följd av synergier med det man har tidigare, på nivå ovanför det man köpt. Har man en vinstgivande rörelse i sin egen hand och köper för dyrt, men det är samma verksamhet, så kan man pröva goodwill på högsta nivå, d v s baserat på avkastningen av de båda verksamheterna ihop. Enligt A kan detta leda till att man då kanske kan klara sig från nedskrivning, då man prövar goodwill på sin tidigare vinstdrivande verksamhet.

A anser impairment test av goodwill vara komplicerat, dels att veta var den hör hemma samt att förhålla sig till framtida utvecklingar av rörelse. De framarbetade prognoserna måste vara tillräckligt realistiska så att man kan använda dem, och oavsett hur man arbetat fram dem är det mycket osäkerheter i prognoserna. Som exempel menar A på att en företagsledare som driver ett företag tror självklart att han har rätt, och även om det går dåligt i några år har han förhoppningar om att det kommer vända och gå bättre. A påpekar att det ofta kan vara väsentligt olika bedömningar och agendor från företagsledningen mot t ex hur den granskande revisorns skulle känna för det.

A ser också att problemen med nedskrivning handlar om att värdera framtida kassaflöde och att vi då närmar oss tekniken för företagsvärdering i allmänhet, antingen värderar man hela det köpta godset eller delar av det, men tekniken är densamma. Man diskonterar framtida kassaflöde enligt olika metoder, tittar på rörelsekapital, investeringar, och annat. *”Det är många parametrar som kan få olika värde, och man kan styra att åstadkomma ett resultat lite som man vill i och med det. Detta gör det hela tekniskt svårt, och det är så som nedskrivning faktiskt skall göras. Inte bara göras utan det skall även presenteras i årsredovisningen vad man faktiskt har gjort för antaganden osv. Det gör inte vardagen lättare för vare sig företagsledningen eller revisorn”*. Ytterligare ett problem med impairment test enligt A är att den dag det faktiskt går dåligt så skall man dessutom värdera sin goodwillpost. Nedskrivning i goodwillposten kommer då att ske samtidigt som resultatet för företaget går dåligt.

B tar även upp att det blivit intressant att se till hur företag försvarar sin goodwill vid inträdandet av IFRS 3. Tidigare behövde man inte titta på nedskrivningsbehov, vilket nu påverkats vid IFRS inträde. Goodwill har nu sänkts för många företag då nedskrivning var nödvändig, vilket kan bli lite ”jobbigt” att förklara. B ser det dock bra att företag nu faktiskt får se till vad deras goodwill egentligen är värd. Det är företagen själva som gör bedömningen av deras goodwill, och nedskrivningsbehovet av denna, vilket kan leda till att skilda åsikter uppstår mellan företaget och revisorn. B säger sig ha mött vissa svårigheter då företaget försöker identifiera och separera immateriella tillgångar från goodwill. Dels beror detta på att det är svårt att identifiera dessa tillgångar, och även att det är en kostnadsfråga att värdera allting, vilket gör att det är mycket lätt att en diskussion uppstår. B påpekar att det är här problemet ligger. Det är företagsledningen som gör bedömningarna, och det är deras bedömningar som skall gälla. Dock får dessa inte innehålla några uppenbara fel.

Rent praktiskt förutsätts att allting går att värdera, men B påpekar att problemet blir den årliga uppföljningen. Om det inte hänt något specifikt under året är det svårt att motivera nedskrivning. En sjunkande lönsamhet, eller en lönsamhet som inte tilltar i den tillväxttakt man räknat med då man gjorde förvärvet kanske inte syns de första åren, vilket gör revisionsproblemet stort. B påvisar att det är en stor osäkerhet när nedskrivningen skall slå till då det kan ta några år att se. Företagsledningar tror med all rätt att de gör rätt, och att det kommer att gå bra, och det kommer alltid att finnas förhoppningar om att det kommer att gå bra för företaget i framtiden.

C ser att fördelen med nedskrivning är just att man inte gör någon nedskrivning om man inte haft någon verklig förlust att redovisa. Har man gjort förluster på något sätt måste man skriva ner. Detta kan leda till att man ger en mer rättvisande bild av företaget, då förluster visas det är de inträffar. C tror att IFRS 3 kommer att leda till att företag visar en mer rättvisande bild. Även fast man kanske inte kommer att göra helt rätt fördelning av tillgångar så ställs man ändå frågan om vad det är som man köpt. Detta innebär att man måste veta vad det är man betalar för, och kunna fördela ut detta. Generellt sett tror C att det leder till en tydligare bild än vad det tidigare varit. Vad som kan bli problematiskt nu med införandet av den nya goodwillregleringen är att då det ställs högre krav på fördelningen av övervärden, kan detta göra det svårt att upprätta korrekta förvärvskalkyler. C menar på att det är svårt att värdesätta varumärkena, kundrelationer osv. Däremot anser C att det egentligen inte är några regler som har ändrat sig, utan att det alltid har varit likadant innan men kanske att det varit lättare att hoppa över det steget innan då det inte så uttryckligen stått i något regelverk att detta måste värderas. Det har inte heller funnits riktiga regler om hur värderingarna görs, och vad det är för typer av tillgångar som skall upp, och detta kan nog bli lite mer problematiskt och kanske att det skall analyseras djupare.

4.4 Revisorns roll

Den avslutande delen av empirin ger en insikt i hur revisorernas anser att deras roll påverkats av IFRS 3

4.4.1 Revisorns roll vid införandet av IFRS 3

A tror det kommer att ställas högre krav på revisorn i och med att IFRS tillför mer bedömningar i redovisningen. Det är framförallt ett antal värderingsfrågor inom ramen av IFRS som kommer att ställa högre krav på revisorn, och goodwill är en av dem. A påpekar att då goodwill kommer att ligga kvar, så innebär detta att det varje år måste göras bedömningar av företagets impairment test. Det är revisorns uppgift att se till att den är gjord och att den är gjord på rimliga grunder. Det ökade kravet ligger i att man tidigare kunnat luta sig åt det faktum att goodwill ändå successivt skrivits av, vilket gjort problemet löst sig självt med tiden. Nu kan problem uppstå i de situationer då det inte är uppenbart att den köpta rörelsen blivit väldigt olönsam och skrivit ned direkt. Tidigare förhindrades detta problem mot det faktum att goodwill i alla fall skrev av. A menar på att då goodwill nu ligger kvar så ställer det definitivt större krav på att revisorn har bedömt de underlag som impairment testerna är gjorda på.

B som revisor skall se till om företags bedömningar är rimliga och rättvisande. Man kan även arbeta som oberoende revisor, och hjälper då till att göra dessa allokeringar (av immateriella tillgångar). Detta är lite mer åt den vanliga Corporate Finance arbetet som byrå brukar göra. Från revisorns sida måste de genom att se på förvärvsanalysen försöka bedöma om företagets bedömningar kan anses vara riktiga. Det kan mycket väl vara så att man kommer fram till olika värden i bedömningarna, men i och med att de är just bedömningar så kan det vara problematiskt att se vad som är rätt. Det är svårt att säga direkt vid förvärv att för mycket betalats, utan detta visar sig först senare. B påpekar att revisorns främsta uppgift är att se till att företaget dokumenterar förvärvet, hur man tänkt, hur man värderat alla tillgångar, vilket kassaflöde man använt och vilka prognoser man

arbetat med. Om allt detta är rimligt så ”rullar” det hela vidare, och sedan gäller det att följa upp detta varje år och se om de prognoserna man tillämpat verkligen håller.

C säger att det kan hända att IFRS 3 medför hårdare kontroll, men att detta kan gälla vilken post som helst. Är det stora goodwillposter görs det ett väldigt gediget arbete och granskas långt i förväg. C tror att högre krav på revisorn kommit successivt. Goodwill har alltid varit en skakig post för revisorns del, då man inte kan ta på den, se på den osv. Posten innebär framtida bedömningar, men C kan inte säga att det är speciellt stor skillnad nu mot tidigare. Idag går redovisningen mer mot kassaflödesfokus än vad det tidigare varit, vilket C anser underlättar. Då kassaflöde är någonting som man kan ta på, medför detta att revisorerna får en bra vägledning i hur de skall gå tillväga vid värderingsprocessen. Därför är revisorerna rätt klara med vad de skall ha för bedömningar, vad de kan ställa för krav på företagen, vilka underlag de behöver och hur de skall underbygga sina värden för årsredovisningarna.

4.4.2 Motsättningar mellan företagsledningen och revisorn

A anser det vara svårt att idag säga om det kommer att uppstå några motsättningar mellan företagsledningen och revisorn då man skall identifiera goodwill i en allt större utsträckning i och med att vi än så länge bara tillämpat redovisningen sedan 2004. A har fått ett tydligt intryck av dennes kollegor i USA att identifieringen av olika immateriella tillgångar ligger mer i revisorernas intresse och inte företagens. A menar på att detta inte direkt är en konflikt, men att man ser lite olika på det då företagsledningen inte är riktigt lika angelägna att lägga energi på att identifiera immateriella tillgångar.

B påpekar att det alltid uppstår diskussioner vid granskningen av redovisningen. Alla tidigare upparbetade marginaler skall bort. Detta är i sig ingenting nytt, men det blir nu väldigt tydligt då man går igenom hur en förvärvsanalys skall upparbetas. B påpekar att man i arbetet som revisor eftersträvar att företaget skall kunna identifiera vad deras goodwill innehåller. Företag skall kunna visa sina beräkningar och bakgrunden till varför de värderat goodwill som de gjort. Om det verkar rimligt ser allting bra ut. B anser att det som granskande revisor är svårt att säga att ett företags bedömningar är fel om det rör sig om t ex tillväxttakten på företaget, då det inte kommer att visa sig förrän om några år om dessa bedömningar är rätt eller fel. B påpekar att detta är ingenting som en utomstående part, som revisorn, kan ändra, däremot kan de säga till om t ex tillväxttakten är starkt missvisande. I och med att det krävs betydligt mer bedömningar ställer detta krav på revisorns roll, och det är möjligt att det kommer skapa mer konflikter mellan revisorn och företagen, men detta är ingenting som B märkt av än så länge.

C påpekar att då IFRS är i ett tidigt skede är det svårt att säga om det finns motsättningar mellan revisorn och företagsledningen. C har ännu inte varit med om ett IFRS förvärv av stor dignitet som har gått i land, vilket gör det svårt att säga om det skapas konflikter vid identifieringen av goodwill.

4.4.3 Resultatpåverkan

A tror företag vill behålla goodwill och visa bättre resultat. Om man inte har några problem med att bibehålla goodwill och har en lönsam verksamhet kan detta mycket väl förstås. Det är inte längre en valmöjlighet, utan har man immateriella tillgångar så skall dessa särredovisas. Förhoppningsvis innebär detta också att företagsledningen kanske är lite mer påläst på den affären man gör när man skriver under och tar beslutet, och att man gjort analysen i lite mer detalj än vad man tidigare gjort. A ser det dock svårt att idag veta exakt hur resultatet kommer att påverkas, utan man kan idag bara gissa och sedan vänta och se vad som sker.

B säger sig inte har märkt av att företag försökt behålla den större goodwillposten, utan menar istället att det finns en vilja att man vill göra rätt för sig.

C menar att företagen är glada då de nu slipper skriva av goodwill. De är ju resultaträkningsinriktade och strävar efter bättre resultat. C är övertygad om att vid identifiering så är företag benägna att fördela mer till goodwill än andra övervärden.

4.5 Sammanfattning

Detta kapitel inleddes med en presentation av de respondenter som deltagit i undersökningen. Därefter följer en sammanställning av respektive respondents svar. Sammanställningen av svaren ger läsaren en klar och tydlig blick i respondenternas åsikter om den nya goodwillregleringen.

5 Analys

I detta kapitel analyseras det empiriska materialet, vilket görs med en återknytning till den teoretiska referensramen. Detta kapitel ligger till grund för att vi skall kunna dra slutsatser utifrån det empiriska materialet, och därmed kunna besvara vår problemformulering och uppfylla syftet med uppsatsen.

5.1 Goodwill

I den teoretiska referensramen har goodwillregleringen beskrivits utifrån ÅRL och RR 1:00, samt IFRS 3 som tillämpas idag. Enligt IASB, som arbetat fram IFRS 3, definieras goodwill som de synergier vilka är tillgängliga för förvärvaren som uppstått vid förvärv, samt tillgångar som inte kan separeras från immateriella tillgångar. Avskrivningstiden på goodwill varierade tidigare från fem år (ÅRL) till maximala 20 år (RR 1:00). Detta indikerar på en av svårigheterna som hanteringen av goodwill medför, nämligen att bestämma en nyttjandeperiod för posten. Respondenternas skilda åsikter är också en indikation på att komplexiteten i posten.

Respondent A beskriver goodwill som en restpost som fungerar för att beskriva någonting som inte går att beskriva på något annat sätt, och menar vidare på att goodwill är tillgångar som man inte kan hitta någon annan rubrik på. Även C följer detta resonemang. Här skiljer sig B:s åsikt åt, då B menar på att även om man har en post som heter goodwill, så skall man veta vad den innehåller. Vidare menar B att man skall kunna identifiera den lilla av tillgångar som inte kan hänföras till immateriella tillgångar, och beteckna detta som goodwill.

Att det finns skilda åsikter om goodwill är i sig ingenting nytt, då posten är svår att värdera. Även om respondenternas åsikter skiljer sig åt, kan man se ett tydligt mönster i deras svar. De är alla överens om att goodwill som post kommer att minska i och med den nya goodwillregleringen, då immateriella tillgångar identifieras och separeras i enhet med kraven från IFRS 3. Att man skall kunna identifiera posten i betydligt högre grad är de också överens om, men det är viktigt att påpeka att man inte alltid kan identifiera alla synergier som uppstår vid förvärv. Strävan efter att i den mån det är möjligt identifiera posten är stor. Att en viss del av posten inte kan identifieras kan kopplas till att då posten är just goodwill så kommer det alltid vara en viss del av den som ses vara en residual i redovisningen.

5.1.1 Ekonomisk livslängd

Då goodwill inte längre skrivs av successivt, betyder detta att synergier och personal ges en obestämd livstid. B menar dock på att de ofta inte lever i all oändlighet, och därför borde man kanske sätta en maxgräns på dess livstid. Även om man tidigare inte visste den exakta avskrivningstiden, så skrev man ändå av i enhet med ÅRL och RR 1:00. Detta tyder på det försiktiga redovisningssättet som de tidigare redovisningsregleringarna innebar, man minskade hela tiden goodwillposten över den ekonomiska livslängden.

Utifrån empirin har det visats att respondenterna ser avskrivningens begränsningar och välkomnar den nya goodwillregleringen med nedskrivningsprövning. A menar på att det är svårt att se det teoretiskt hållbart att finna en bra avskrivningstid. Att mekaniskt skriva av goodwill som tidigare med maximala fem år (ÅRL) eller tjugo år (RR 1:00) innebar att man tillämpade mycket generella antaganden, vilket kunde leda till missvisande goodwillbelopp. Problemet med avskrivning är att det är svårt att finna bra nyttjandeperioder för goodwill. Alla respondenterna menar att det är svårt att se att goodwill skulle ha en obestämbar livstid. Även synergier och personal har någon form av livslängd, och varar inte i all evighet. A påpekar dock att argumentet för att man inte längre skall skriva av goodwill är inte för att man tror goodwill är oändligt utan för att det är svårt att hitta intelligenta nyttjandeperioder för posten, vara ett bra argument för hur synen på redovisningen av goodwill ser ut idag. Svaren från övriga respondenter tyder på att även de samstämmer.

Respondenternas åsikter angående impairment test av goodwill tyder på att relevansen i redovisningen förstärks. Då goodwill tidigare många gånger skrevs av linjärt ledde detta till att goodwill sågs ha ett osäkert värde. Med nedskrivningsprövning prövas värdet varje år, vilket ger bättre information om vad goodwillposten faktiskt är värd. Detta gör således att informationen blir användbar för beslutsfattande från intressenter. Då nedskrivningsprövning sker årligen, eller oftare vid behov i enhet med IFRS 3, gör detta att aktualiteten uppfylls. Med detta menas att rapporter, i form av årsredovisningar och kvartalsrapporter, ges ut kontinuerligt och genererar information till allmänheten.

Alla respondenterna i undersökningen är överens om att den ekonomiska livslängden i många avseenden är svår att bedöma, då man inte vet hur länge den faktiskt kommer att bestå. Eriksson (1998) påpekar att man tidigare kunde skriva av goodwill på upp till 40 år, så länge avskrivningsperioden kunde motiveras. Detta stärker respondenternas resonemang om svårigheterna i att bedöma den ekonomiska livslängden på goodwill. Att goodwill idag inte åsätts någon bestämd ekonomisk livslängd kan påverka verifierbarheten både positivt och negativt. Dels genom att den kan förstärkas då goodwill inte längre sätts till att ha en bestämd ekonomisk livslängd. Detta betyder att man slipper göra svåra bedömningar om hur länge goodwill kommer att existera. Den andra aspekten är att verifierbarheten kan påverkas negativt, i den mån immateriella tillgångar skall identifieras. Anledningen till det är att majoriteten av de immateriella tillgångarna kräver en bestämd ekonomisk livslängd. Att sätta en bestämd ekonomisk livslängd på de immateriella tillgångarna kräver mycket bedömningar från företagets sida, vilket kan påverka verifierbarheten negativt.

5.2 Praktisk innebörd av den nya goodwillregleringen

Utifrån vår undersökning kan vi se att åsikterna skiljer sig åt när det gäller relevans och tillförlitlighet i redovisningen vid införandet av IFRS 3. B är den respondent som ställer sig mest positiv till den nya goodwillregleringen, och menar på att både relevansen och tillförlitligheten i redovisningen kommer att höjas. A och C är lite mer skeptiska. C tror inte det kommer att ske någon större skillnad av de kvalitativa egenskaperna, medan A ställer sig positiv till att redovisningen kräver mer bedömningar och tror detta kommer leda till att företag visar en mer rättvisande bild. A anser det vara mer relevant att visa

verkligt värde. Dock menar A på att det finns en viss osäkerhet i bedömningarna vilket kan påverka tillförlitligheten i redovisningen.

B bygger sitt resonemang kring att se att informationen lättare kan användas för beslutsfattande vid tillämpande av den nya goodwillregleringen. Att även tillförlitligheten höjs grundar sig i att man eftersträvar neutralitet i redovisningen, dvs. företag eftersträvar att avbilda verkligheten så som man uppfattar den då man tillämpar impairment test på goodwill. Validitetens krav på fullständighet uppfylls även den då redovisningen kommer att innehålla väsentliga händelser under perioden då man prövar för impairment. Att tillförlitligheten kan ifrågasättas då relevansen i redovisningen ökar grundar sig i de bedömningar IFRS 3 medför. Precis som A påpekar råder det osäkerhet kring bedömningar. Att informationen i redovisningen ger rätt aspekter på verkligheten på ett sätt som inte är osäkert kan ifrågasättas. Bedömningarna görs av företagsledningen och grundar sig på deras prognoser om framtiden. A menar på att då företagsledningen tenderar att ha en optimistisk syn på framtiden kan tillförlitligheten i redovisningen komma att påverkas.

5.2.1 Identifiering

Utifrån den teoretiska referensramen har visats att IFRS 3 ställer allt högre krav på att immateriella tillgångar skall identifieras och separeras från goodwill. Schön (2004) ser att dessa krav skall medföra ökad kvalitet i redovisningen. Separeringen av immateriella tillgångarna tas nu upp tydligt i IAS 38. I enhet med IAS 38 så skall de skrivas av om de har en bestämd nyttjandeperiod. De immateriella tillgångarna kan ha både en snabbare eller längre avskrivningstakt än vad goodwill tidigare hade i enhet med ÅRL och RR 1:00. Den vanligaste tendensen är att immateriella tillgångar har en snabbare avskrivningstid än vad goodwill haft. Detta kan komma att få en stor betydelse för företag vid förvärv idag. I enhet med Jansson och Rynell (2004) är även alla respondenter överens om att goodwillbeloppen antas minska då kraven på separering ökar. Vidare påpekar respondenter att det kommer vara av allt större vikt att företag är pålästa före förvärv. Meningen med IFRS 3 är att man skall försöka se till varför man är redo att betala mer, och vad det egentligen är man betalar för. Vid förvärvet skall man veta vad det är man betalar för, och ha i beaktning att de övervärden som kan identifieras till immateriella tillgångar kan komma att få en kort avskrivningstid.

I linje med vad respondenter i undersökningen anser, så tyder de striktare kraven på separering och identifiering av goodwill, samt de tilläggsupplysningar som detta medför, att redovisningen kommer bli alltmer öppen då företag måste visa vad det är de betalt för. Även artikeln *Acquisitions – Accounting and transparency under IFRS 3* (2004) för samma resonemang om en mer öppen redovisning. En mer öppen redovisning bidrar till att verifierbarheten i redovisningen stärks. Revisorn som objektiv bedömare av förvärvet kan verifiera den sanningshalt i bedömningarna företagen gjort, och om denna har en hög samstämmighet stärks tillförlitligheten i redovisningen. Även relevansen i redovisningen ökar vid införandet av den nya goodwillregleringen, då den ger intressenter av årsredovisningen en möjlighet att skapa sin egen åsikt om de slutsatser företagen gjort.

5.2.2 Nedskrivning

Den teoretiska referensramen beskriver hur nedskrivningstest av goodwill skall utföras. I enhet med vad A säger, så finns det inte några direkta nackdelar med nedskrivning ur en teoretisk synvinkel. Dock blir det i praktiken problem då man skall utföra de årliga impairment testen efter IAS 36. Detta instämmer övriga respondenter också i. Nedskrivningstesten av goodwill är komplicerade, och då de är just bedömningar de bygger på kan det vara svårt att avgöra hur rättvisande dessa prognoser är. Att kunna identifiera de tillgångar som finns i goodwill kan vara kostsamt. Likaså visar Ernst & Youngs artikel *Guide till IFRS 3 – Företagsförvärv* (2005), att värdering enligt verkligt värde bygger på många antaganden och osäkerheter, vilket även det styrker respondenternas åsikter om problematiken med den nya goodwillregleringen. A påpekar att problemet med nedskrivningar är att man skall värdera det framtida kassaflödet. Då man diskonterar framtida kassaflöden kan många parametrar anta olika värde, vilket gör att resultatet kan styras en aning från företagets sida. B påpekar att det vid den årliga uppföljningen av goodwill kan vara svårt att motivera en nedskrivning om ingenting specifikt hänt under året. Både A och B menar på att det råder stor osäkerhet om när nedskrivningen skall ske, och att det kan ta några år innan det faktiskt sker. Företag med sjunkande lönsamhet kan därmed drabbas i dubbel bemärkelse, dels genom att uppvisa negativt resultat samt genom nedskrivning av goodwill. Även Jansson, Nilsson och Rynells (2004) åsikter stärker detta resonemang.

A påpekar att då impairment test bygger på bedömningar kan tillförlitligheten i redovisningen komma att ifrågasättas. Man måste utgå från att företag eftersträvar att visa en rättvisande bild av företaget, men bör också ha i åtanke att företagsledningen tenderar att ha en optimistisk syn. Vid förvärvet kan det vara svårt att avgöra om man betalt för mycket, utan detta visar sig normalt först vid ett senare skede.

5.2.3 Kostnad – Nyttan

Alla respondenter i undersökningen påpekar den nytta IFRS 3 medför då man nu använder sig av samma redovisningsstandarder inom hela EU. Detta kommer leda till att man kan lita på redovisningen var den än kommer från, och kunna förstå den. Jämförbarheten mellan företag från olika länder ökar väsentligt. Den principiella innebörden av jämförbarhet är att lika händelser och tillstånd skall redovisas på samma sätt, vilket är precis vad IFRS 3 medför. Att redovisningen nu blivit mer global gör det lättare att jämföra företag och ger intressenter en bättre helhetsblick. Även relevansen i redovisningen ökar vid införandet av IFRS 3, då lika redovisning gör att redovisningsinformationen från företag blir mer begriplig för alla intressenter med förståelse inom ämnet. Att IFRS 3 och de amerikanske motsvarigheterna FAS 141 och FAS 142 är likvärdiga, gör att redovisningen över hela världen görs mer lättbegriplig. Anrell (2004) är inne på samma linje, och påpekar den nytta som en globalisering av redovisningen medför.

Nackdelen med större konverteringar är den kostnad som uppstår för företag vid införandet av standarden. Kostnaden för den nya goodwillregleringen ligger dels i den kostnad som uppstår vid implementeringen, samt i framtida kostnader för konsult hjälp vid värdering. För företag att agera på den globala marknaden kommer att bli mer

kostsamt då man måste följa denna mer komplexa goodwillreglering. Dock kan man inte idag se om kostnaden för införandet av den nya standarden väger upp nyttan den har. A menar på att det är en vacker vision i alla fall. B menar vidare att alla större konverteringar leder till en översyn över hur den egna redovisningen fungerar, och C påpekar att det alltid kostar att ta sig från ett steg till ett annat i redovisningen.

5.3 Revisorns roll

Precis som Smith (2000) påvisar, så är revisorns roll att förmedla information om företagets ekonomi till intressenter, framförallt utanför företaget. Vid införandet av IFRS 3 har mycket av revisorns arbete handlat om att informera om hur IFRS fungerar, och hur företag skall gå tillväga. En revisor får inte hjälpa till med värderingsfrågor. Däremot kan revisorn agera som oberoende revisor, och hjälpa till med allokering av immateriella tillgångar vid identifiering av goodwill. Sådana här oberoende finansiella tjänster ligger mer åt Corporate Finance arbetet. Bedömningar av värderingsfrågor är således företagets uppgift att utföra. IFRS 3 har tydligt visat vad det är som skall identifieras och separeras som immateriella tillgångar vid förvärv då övervärde uppstår. Dessa bedömningar skall granskas av revisorn, och revisorns roll blir därmed att se till att informationen i de finansiella rapporterna görs användbar för användarna utifrån de kvalitativa egenskaperna i IASB:s föreställningsram. Graden av verifierbarhet kan höjas om objektiva bedömare granskar och har en hög samstämmighet mellan sina bedömningar.

Utifrån respondenternas svar ger de intrycket av att deras roll inte förändrats avsevärt vid införandet av IFRS 3. Både A och C säger att det kan hända att det kan komma att ställas högre krav på revisorn, och då framförallt på grund av de ökade bedömningarna i värderingsfrågor. Dock ser det inte detta som någon högre belastning. Då IFRS fortfarande är i ett tidigt stadium kan det vara svårt idag att se hur revisorns roll påverkats, då man först vet detta om några år då IFRS blivit etablerat. C tror högre krav på revisorn kommit successivt, och inte pga. IFRS 3. Respondent A påpekar att det finns ett tydligt intryck från kollegorna i USA att identifieringen av olika immateriella tillgångar ligger mer i revisorns intresse och inte i företagets. Detta gör att kraven på att revisorns granskning i värderingsfrågorna ökar, då det eftersträvar relevans och tillförlitlighet i redovisningen.

5.3.1 Resultatpåverkan

Den nya goodwillregleringen kommer få konsekvenser på resultatet. Enligt Jopsons (2005) artikel har företags resultat påverkats positivt med 12 procent pga. att goodwill inte längre skrivs av. Undersökningen har visat att revisorerna har skilda åsikter. C menar att företagen är resultatinriktade, strävar efter ett bättre resultat, och är därmed glada att de nu slipper skriva av goodwill. C är övertygad om att vid identifiering så är företag benägna att identifiera mer till goodwill än andra övervärde. Även A är inne på samma linje om att företagen vill behålla goodwill och visa bättre resultat. A menar på att om man inte har några problem att bibehålla goodwill och har en lönsamhet kan man förstå företagets vilja. B har en annan syn på det, och menar att det inte märkts att företag försökt behålla den större goodwillposten utan att det finns en vilja från företagen att göra rätt för sig. Att B har en lite annan åsikt om resultatpåverkan hör samman med dennes syn på relevansen och tillförlitligheten i redovisningen. B menade på att både relevansen

och tillförlitligheten kommer att påverkas positivt av den nya goodwillregleringen. Detta innebär att de kommer eftersträva att avbilda verkligheten i sin redovisning i den mån det är möjligt. Att A och C har en annan syn på resultatpåverkan är då de har företags optimistiska syn i åtanke. Alla respondenter är dock överens om att företag arbetar efter att följa IFRS 3 och dess krav, dock kan bedömningar tolkas olika och prognoser arbetas fram med olika resultat, vilket gör att resultatet företag visar kan komma att variera.

Ytterligare en faktor att ta i beaktning vid införandet av den nya goodwillregleringen är den påverkan goodwillregleringen kommer få på resultatet vid impairment test. Undersökningen har visat att alla respondenter tror att goodwillposten kommer att minska då avskrivning inte längre får ske. Problemet med den nya goodwillregleringen är att goodwill inte längre kommer att ha en maximal ekonomisk livslängd, vilket betyder att impairment test kommer att få stor betydelse. Då impairment test resulterar i nedskrivningar kommer detta att få negativa effekter på företagen, då dessa nedskrivningar troligen kommer att göras vid perioder då företagen visar sjunkande lönsamhet, eller en lönsamhet som inte tilltar i den tillväxttakt man räknar på. B pekar även på den riskfaktor som föreligger de år det inte skett något specifikt under året, och att det då är svårt att motivera nedskrivning. Vidare menar B på att det ligger en stor osäkerhet i när nedskrivningen skall slå till, då det kan ta några år innan man faktiskt kan se den negativa trenden hos företaget.

Alla respondenter menar att då goodwill inte längre skrivs av utan utsätts för impairment test, kommer detta att resultera i att volatiliteten i företagets resultaträkning ökar. Tidigare gjordes linjära avskrivningar, vilket motverkade oönskade resultatfluktuationer. Om ingenting sker kommer posten idag att vara bestående. Dock kommer den att påverkas starkt de år nedskrivning krävs, vilket kan göra att resultatet varierar kraftigt.

5.4 Sammanfattning

Kapitlet har analyserat empirin och bundit samman denna med den teoretiska referensramen. Respondenternas samstämmighet och skillnader i svaren har beskrivits, och förklaringar till dessa har visats. De mönster som funnits i respondenternas svar ligger till grund för slutsatsen i denna uppsats.

6 Slutsats och diskussion

I det sjätte kapitlet kommer vi att dra slutsatsen utifrån den induktiva metoden, med utgångspunkt från empirin. Upplägget i kapitlet har som utgångspunkt att först hantera de fyra delfrågorna från problemformuleringen, vilka leder oss in på att besvara vårt huvudproblem. Kapitlet avslutas med förslag på fortsatt forskning.

Vilka effekter på redovisningen medför den nya goodwillregleringen vid identifiering och separering av goodwill?

Goodwill är och förblir en komplex redovisningsfråga även efter att IFRS 3 börjat gälla på den europeiska marknaden. Det har alltid varit en omdebatterad post, och införandet av IFRS 3 har medfört att goodwilldebatten återigen blivit högst aktuell. IFRS 3 har inte inneburit någon självklar lösning på problemet, men medfört tydligare regler och restriktioner för hur posten skall hanteras. En tydlig effekt som den nya goodwillregleringen medför är den alltmer öppna redovisningen. Vid förvärv ställer IFRS 3 hårdare identifieringskrav. Det innebär att immateriella tillgångar skall identifieras och separeras från goodwill i den mån det kan göras. Det skall framgå tydligare vad det är man betalt för, vilket är till förmån för intressenter i företaget. Effekterna av detta blir att det ställs högre krav på företagen, dels genom att de tydligare måste kunna motivera förvärvet och att det skall bli tydligare att man vet vad goodwillposten innehåller. I teorin är resonemanget om identifiering bra, dock kan det vara svårt att i praktiken genomföra då goodwill inte alltid går att motivera.

Goodwillposten kommer även i fortsättningen att finnas kvar i redovisningen. Det gör den av anledningen för att tillgångarna i posten inte går att beskriva på något annat sätt. Trots högre identifieringskrav kommer goodwill fortfarande att leva vidare som en icke identifierbar tillgång. Den stora poängen är dock att posten skall bli avsevärt mycket mindre. Tidigare bestod posten av fler beståndsdelar som för enkelhetens skull hänfördes till goodwill. En mindre volym på goodwill, med färre icke identifierbara tillgångar, gör att det kan betraktas som mer tillförlitlig.

Ytterligare en konsekvens som den nya goodwillregleringen medför är de impairment test som posten prövas för. En nedgång av goodwillvärdet uppdagas normalt inte med en gång, utan blir ofta realiserad först i samband med att företaget redan visar ett negativt resultat. Effekten av det kan slå hårt mot företagen med en dubbel negativ effekt. Resultatet riskerar därför att utsättas för kraftigare fluktuationer än vid det tidigare sättet att redovisa med avskrivning.

Den kanske mest tydliga effekten som IFRS 3 medför är den globalisering som sker av redovisningen. Att EU länderna nu redovisar efter samma regelverk, och att dessa anpassats till sättet att redovisa i USA, gör att jämförbarheten mellan företagen i de olika länderna ökar. Ännu en aspekt på globaliseringen är att redovisningen skall kunna läsas och förstås av alla.

Vilken problematik uppstår vid värdering av goodwill?

Att värdera goodwill enligt IFRS 3 medför komplikationer för företagen. Implementeringen av standarden har inneburit stora kostnader i form av konsulthjälp och utbildning. Rent praktiskt förutsätts att man kan värdera allting, dock är goodwill till sin natur en svårvärderbar post. Detta har inte förändrats i och med den nya goodwillregleringen, men meningen är att den goodwillpost som blir över vid förvärv nu skall vara mer lätthanterlig. Impairment test av posten skall leda till att den visar en mer rättvisande bild av vad goodwill faktiskt är värt. Problemet med impairment test blir den årliga uppföljningen. Det kan vara svårt att motivera en nedskrivning om det inte skett någon väsentlig händelse under året. Detta kan leda till att nedskrivning inte sker direkt i en verksamhet med sjunkande lönsamhet, utan visar sig först år därefter vilket kan komma att få stora konsekvenser på resultatet.

Hur påverkas företags resultat vid införandet av den nya goodwillregleringen?

Utifrån vår undersökning har det uppenbarats att det råder skilda åsikter om huruvida resultatet kommer att påverkas av den nya goodwillregleringen. I detta tidiga skede av standarden kan det vara svårt att dra några slutsatser av hur mycket den nya regleringen kommer att påverka resultatet. Vad som dock står klart är att det finns en stor sannolikhet att optimismen hos företagsledningen om företags framtid kan komma att avspeglas i resultatet. Vid impairment test är det många parametrar som kan anta olika värden, vilket kan göra att företaget har möjlighet att styra sitt resultat i viss mån. Här tror vi att optimismen hos företagsledningen kommer att synas. De bedömningar som kan gynna företaget kommer också att avspeglas vid impairment testing. Företag antas sträva efter att bibehålla goodwill i den mån det är möjligt. Generellt sett verkar resultaten komma att påverkas positivt, och då framförallt på kortare sikt. Anledningen till detta är att det först ett par år efter förvärvet visar sig om goodwillvärdet motsvarar de beräkningar som gjorts.

I enhet med respondenternas åsikter väntas företag vara mindre benägna att identifiera de immateriella tillgångarna i förhållande till goodwill. Identifieringen är tidskrävande och kräver stora resurser. Företagen är också resultatintriktade, och strävar hela tiden efter att visa bättre resultat. Kan goodwillpostens storlek behållas, innebär det färre avskrivningar av immateriella tillgångar, vilket leder till högre resultat. Den generella uppfattningen är dock att företag har tagit till sig den nya standarden och arbetar efter dess regleringar. Företag följer de krav på identifiering, men det bör tilläggas att det ligger mer i revisorns intresse än i företagets att krav uppfylls.

Påverkas revisorns roll av IFRS 3?

Överlag ser inte revisorns roll ut att förändras avsevärt vid införandet av IFRS 3. Som tidigare nämnts i uppsatsen kräver standarden mer bedömningar i redovisningen. Detta är en faktor som ändå påverkar revisorn i något avseende. Det ökade kravet på revisorn ligger framförallt i värderingsfrågor. Tidigare har man kunnat förlita sig på att goodwill skrevs av med tiden. Detta fungerade som en säkerhet genom att posten minskade successivt, och därav löste sig problemet sig självt. Då goodwillposten idag bibehålls genom bedömningar ställer detta ett högre krav på att revisorn granskar de gjorda bedömningarna.

Utifrån ovanstående resonemang leder det oss in till att besvara vårt huvudproblem.

Förändras revisorernas syn på goodwill vid införandet av IFRS 3?

Karaktären av goodwill har förändrats under åren, och detta har kommit att bli allt tydligare i och med införandet av IFRS 3. Tidigare tillämpande av goodwill innebar att posten ofta betraktades som opålitlig och lite av en restpost. Vid förvärv har goodwill varit posten för de övervärden som uppstått, vilket lett till att det många gånger varit oklart vad den innehåller. De klara och tydliga kraven den nya regleringen ställer innebär att posten blir mer relevant, och förväntas kunna ta fram ett mer tillförlitligt värde på goodwill.

Tillförlitligheten i goodwillredovisningen bör öka, då posten blir mindre och den är lättare att identifiera. Då goodwill till sin natur är mycket svårbedömd kommer tillförlitligheten i den alltid att ifrågasättas, men desto mindre den är desto mer bör tillförlitligheten i den öka. Även relevansen ökar i och med den nya goodwillregleringen. Informationen om posten visas i form av tilläggsupplysningar, vilket gör goodwill mer begriplig för läsaren.

Företag kan inte längre göra förvärv och hänföra hela övervärdet till goodwill, utan måste istället noga tänka igenom förvärvet och veta vad det faktiskt är de betalar för. Goodwill är och kommer alltid att förbli en residual i redovisningen, men från att tidigare ha varit lite av en restpost i form av en stor residual, kommer den i och med införandet av IFRS 3 vara en betydligt mindre residual som någorlunda går att identifiera. Goodwillen går från att ha varit en tillgång med låg tillförlitlighet, till att bli en tillgång som faktiskt går att beräkna ett någorlunda rättvisande värde för.

Genom att redogöra för hanteringen av den nya goodwillregleringen, ur ett revisorsperspektiv redogöra för hur synen på goodwill förändrats, samt visa vilka effekter den nya goodwillregleringen medför har därmed uppsatsens syfte uppfyllts.

6.1 Förslag till fortsatt forskning

Då den här uppsatsen är skriven i ett väldigt tidigt stadium efter att IFRS 3 implementerats kan det vara för tidigt att dra några slutsatser på effekten av det nya sättet att redovisa. Det hade därför varit intressant att se resultaten av IFRS 3 om några år. Man skulle kunna välja att göra detta ur ett revisorsperspektiv. Alternativt är att man gör det ur ett företagsperspektiv för att se till hur företagen reagerat på den nya redovisningsregleringen. Ytterligare ett alternativ är att göra undersökningen utifrån en analytikers synvinkel. Där skulle man kunna se om eventuella avvikelser på aktiekursen eller nyckeltal förändrats pga. den nya standarden.

Källförteckning

Litteratur

- Backman, Jarl (1998), *Rapporter och uppsatser*, Lund: Studentlitteratur
- Bjerke, Björn. och Arbnor, Ingeman. (1994), *Företagsekonomisk Metodlära*. Lund: Studentlitteratur
- Epstein, Barry Jay (2005), *Interpretation and application of International Accounting and Financial Reporting Standards 2005*, Hoboken, N.J.: Wiley, cop.
- Eriksson, Lars Torsten. (1999), *Att Utreda Forska och Rapportera*. Malmö: Liber ekonomi
- Eriksson, Lennart (1998), *Koncernredovisning*. Lund: Studentlitteratur
- Halvorsen, Knut. (1992), *Samhällsvetenskaplig metod*. Lund: Studentlitteratur
- Holme, Idar Magne och Solvang, Bernt Krohn (1997), *Forskningsmetodik – om kvalitativa och kvantitativa metoder*. Lund: Studentlitteratur
- FARs Samlingsvolym 2005 - del 1, Avesta: FAR Förlag AB
- Lundahl, Ulf och Skärvad, Per Hugo (1999), *Utredningsmetodik för samhällsvetare och ekonomer*. Lund: Studentlitteratur
- Lönnqvist, Rune (2005), *Årsredovisning i koncerner*. Lund: Studentlitteratur
- Merriam, Sharan B (1994), *Fallstudien som forskningsmetod*. Lund: Studentlitteratur
- Patel Runa och Davidsson Bo (2003), *Forskningsmetodikens grunder: att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Lund: Studentlitteratur
- Redovisningsrådet (1995), *Föreställningsram för utformning av finansiella rapporter*
- Smith, Dag (2000), *Redovisningens Språk*. Lund: Studentlitteratur
- Svenning, Conny (1999), *Metodboken*. Eslöv: Lorentz

Artiklar

Anrell, Göran (2004) *Nya regler för redovisning av goodwill*
www.kpmg.se/pages/101345.html (2004-04-11)

Aronsson, Cecilia (2004), *Vinstboom på börsen 2005*, Dagens Industri,
<http://di.se/Nyheter/?page=%2fAvdelningar%2fArtikel.aspx%3fO%3dIndex%26ArticleId%3d2004%5c12%5c11%5c127057%26src%3ddi>, (2005-04-23)

Falkman, Pär (2004), *Redovisningens teoretiska kaos*, FAR Komplet, Balans nr 2 2004
<http://www.farkomplett.se/document.jsp?fromHitlist=true&documentId=65798&databas e=Balans¤tDocument=1&hits=3&page=0&selectedDbNumbers=&selectedResult List=Balans>, (2005-04-19)

Hadjiloucas, T. Winter, R (2005), *Reporting the Value of acquired intangible assets*
<http://www.pwc.com/gx/eng/ins-sol/publ/ipvalue/Reporting-value-05.pdf> (2005-05-03)

Jansson, T., Nilsson, J., Rynell, T (2004), *Redovisning av företagsförvärv enligt IFRS innebär omfattande och väsentliga förändringar*, FAR Komplet Balans nr 8-9 2004
<http://www.farkomplett.se/document.jsp?fromHitlist=true&documentId=65677&databas e=Balans¤tDocument=1&hits=2&page=0&selectedDbNumbers=&selectedResult List=Balans>, (2005-04-29)

Jopson, Barney (2005), *New IFRS rules trigger 12 % profit swings*, Financial Times, publicerad: 2005-04-18

Nilsson, Sven-Arne (2004), *Goodwill får inte skrivas av*, FAR INFO Balans nr 4 2004
<http://www.farkomplett.se/document.jsp?fromHitlist=true&documentId=553&databas e=FAR%20INFO¤tDocument=6&hits=10&page=0&selectedDbNumbers=&selected ResultList=FAR+INFO>, (2005-04-27)

Rankin Johansson, Christine (2001), *Redovisning av goodwill – en utmaning*, FAR Komplet, Balans nr 10, 2001
<http://www.farkomplett.se/document.jsp?fromHitlist=true&documentId=66431&databas e=Balans¤tDocument=3&hits=3&page=0&selectedDbNumbers=&selectedResult List=Balans>, (2005-05-04)

Schön, Sofia (2004), *IFRS 3 – Ny standard om företagsförvärv och samgåenden*
<http://www.deloitte.com/dtt/article/0,1002,sid%253D38905%2526cid%253D61951,00.html> (2005-04-12)

Wennberg, Inge (2001), *“Goodwill – en restpost som inte minskar i värde”*, FAR Komplet Balans nr 11 2001
<http://www.farkomplett.se/document.jsp?fromHitlist=true&documentId=66412&databas e=Balans¤tDocument=86&hits=492&page=4&selectedDbNumbers=&selectedResultList=Balans>, (2005-05-10)

Westermarck, Christer (1993), *IASCs redovisningsnormer - ett konsekvent genomarbetat regelsystem*, FAR komplett, Balans nr 8-9, 1993

<http://www.farkomplett.se/document.jsp?fromHitlist=true&documentId=67998&databas=e=Balans¤tDocument=18&hits=42&page=0&selectedDbNumbers=&selectedResultList=Balans>, (2005-04-15)

Internet

Buisman, Jan (2002), *Konvertering till IAS*, PWC

<http://www.pwc.com/se/swe/ins-sol/spec-int/ias/index.html>, (2005-04-22)

Cederberg, O. och Thorell, P (2005) *IFRS för Styrelseledamöter*, Ernst & Youngs Nätskrift, April

[http://www.ey.com/global/download.nsf/Sweden/IFRS_styrelseledamoter/\\$file/IFRS%20styrelseledamoter.pdf](http://www.ey.com/global/download.nsf/Sweden/IFRS_styrelseledamoter/$file/IFRS%20styrelseledamoter.pdf), (2005-04-22)

Deloitte (2004). *A guide to IFRS 3 Business Combinations* Augusti 2004

http://www.deloitte.com/dtt/cda/doc/content/a%20guide%20to%20IFRS%203_business%20combinations.pdf, (2005-04-28)

Ernst and Young (2005), *Guide till IFRS 3 – Företagsförvärv*, Juni 2004

[http://www.ey.com/global/download.nsf/Sweden/GuideIFRS3/\\$file/GuideIFRS3.pdf](http://www.ey.com/global/download.nsf/Sweden/GuideIFRS3/$file/GuideIFRS3.pdf)
(2005-04-21)

Högskoleverket (2004) Ordlista

<http://www.studera.nu/ordlista.shtml1#M> (2005-04-14)

IASB (2004), *IFRS 3 Business Combinations*

www.iasb.org.uk (2005-05-16)

Tillgänglig: [http://europa.eu.int/eur-](http://europa.eu.int/eur-lex/lex/LexUriServ/site/sv/oj/2004/l_392/l_39220041231sv00010145.pdf)

[lex/lex/LexUriServ/site/sv/oj/2004/l_392/l_39220041231sv00010145.pdf](http://europa.eu.int/eur-lex/lex/LexUriServ/site/sv/oj/2004/l_392/l_39220041231sv00010145.pdf)

IASB (2001), *Föreställningsram för utformning av finansiella rapporter*. www.iasb.org.uk (2005-05-16)

Tillgänglig: http://europa.eu.int/comm/internal_market/accounting/docs/ias/200311-comments/ias-200311-comments_sv.pdf

Jansson, T. och Rynell, T. (2004), *Nya regler gör att de redovisade goodwillbeloppen minskar*, Magasinet KPMG / November 2004

<http://www.kpmg.se/pages/102074.html>, (2005-04-12)

PriceWaterhouseCoopers, PWC (2004), *Acquisitions – Accounting and transparency under IFRS 3*, PriceWaterhouseCoopers

<http://www.pwc.com/gx/eng/about/svcs/corporatereporting/Acquisitions.pdf>
(2005-04-25)

Övrigt material

Nilsson, Magnus, (2005), KPMG Föreläsningmaterial Handelshögskolan i Göteborg, (2005-03-16)

Adrian, Helen (2005) Adrian och partners, Föreläsningmaterial Handelshögskolan i Göteborg, (2005-03-02)

Personliga intervjuer

Hanner, Jan. *Öhrlings PriceWaterhouseCoopers*, Besök 2005-05-11

Nilsson, Magnus, *KPMG*, Besök 2005-05-11

Rehnberg, Pernilla, *Deloitte*, Besök 2005-05-18

Bilaga 1 Intervjuguide

Bakgrundsfrågor

- Utbildning
- Vilken befattning har Ni?
- Hur länge har Ni varit verksam och auktoriserad revisor?

Tillämpning av goodwill

- Vad är Er allmänna syn på goodwill?
- Vad är Er syn på avskrivning av goodwill?
- Vilka för- och nackdelar finns med den nuvarande goodwillregleringen?
- Vad anser ni vara problematiskt med IFRS 3 och goodwill?

Problemfrågor

- **Skapar revisorns objektiva granskning en motsättning gentemot företags -**
 - Kan detta skapa motsättningar mellan revisorn och företagsledningen?
 - I och med att det krävs mer bedömningar, blir det svårare att ge en ekonomiskt rättvisande bild?
 - Vem kan ses ansvarig för impairment testing?
- **Vilken problematik uppstår vid värdering av goodwill och immateriella tillgångar?**
 - IFRS kräver mer bedömningar, ställer detta högre krav på revisorn i granskningen?
 - Hur kan en prövning och identifiering av goodwill utföras?
 - Hur har den praktiska tillämpningen av goodwill fungerat?
- **Ser företagen att det öppnas en möjlighet att påverka sitt resultat vid införandet av IFRS 3?**
 - Anser ni att företaget identifierat och värderat immateriella tillgångar på ett korrekt sätt redan tidigare?
 - Är företag ovilliga att identifiera och separera goodwillposten?
 - Finns det indikationer på det?
 - Tror Ni det kommer kräva en hårdare granskning?

Avslutande funderingar

- Skapar den nya goodwillregleringen en mer rättvisande bild för redovisningen?